PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale 1 gruppo - Cena 35 lir | Leto XVIII. - Št. 22 (5106) | TRST, petek 26. januarja 1962

Jutri se začne v Neaplju kongres Krščanske demokracije

Verjetno je že dosežen sporazum med dorotejci, morotejci in fanfanijevci

Fanfani včeraj še ni odstopil, toda dalje kot do 5. februarja ne bo mogel čakati Vlada je odobrila predlog proračuna za leto 1962-63 s 4.761 milijardami lir izdatkov in 4.482,2 milijarde lir dohodkov - Sklepi vodstva parlamentarne skupine KPI

(Od našega dopisnika)

RIM, 25. — Danes dopoldne se je sestal glavni odbor Krščanske demokracije, ki pa ni bil niti toliko važen, da bi se ga udeležil politični tajnik Moro, ker kaže, da so bili mnogo bolj važni razgovori «na hodnikih» med predstavniki posameznih struj glede zavzemanja stališč na kongresu, ki se bo začel jutri v Neaplju. Popoldne pa je bila napovedana seja vlade, na kateri ni prišlo do ostavke, kot se je govorilo v preteklih dneh. Fanfani je torej sklenil, da bo odstopil pozneje, čeprav ga od jutri dalje socialdemokrati in republikanci ne bodo več podpirali. Govori se, da bo podal ostavko svoje vlade takoj po kongresu, ki bo trajal do prihodnje srede ali četrtka, tako da bo obiskal predsednika republike Gronchija že 4. ali 5. februarja.

Na današnji seji vlade je imel glavno besedo Giuseppe Pella, minister za proračun, ki je tudi v imenu finančnega in zakladnega ministra obrazložil načrt proračuna za finančno leto 1962-63. Predvideni izdatki znašajo 4.761 milijard, dohodki 4.482,2 milijarde, tako da znaša primanjkljaj 278,8 milijarde, kar pomeni, da bo manjši za 6,4 milijarde od prejšnjega proračuna. Izdatki bodo večji za 425,5 milijarde, dohodki pa za 431,9 milijarde lir. Za javne investicije je določenih 932,3 milijarde, za prosveto 768,8 milijarde, za socialno skrbstvo 624 milijard, za «notranjo in mednarodno varnost» pa predvideva letošnji proračun 77,9 milijarde več od lanskega. Ministri so predlog proračuna soglasno odobrili.

Nato je vlada odobrila več zakonskih predlogov in odlokov, ki jih bo predložila v odobritev parlamentu. Za tri obmejne pokrajine — Trst, Gorica in Videm — je prav gotovo najvažnejši zakonski predlog, ki vsebuje spremembe člena 1 zakona od 21. marca 1958, štev. 298, o izvajanju javnih del na področjih teh treh pokrajin. Važni so tudi predlogi zakonov, ki jih je predložil pravosodni minister, na podlagi katerih bo prepovedano zaprte osebe vklepati v lisice (manette) in v celice z rešetkami kot je doslej po zakonu določeno in razširjena možnost oprostitve tudi na osebe starejše od 18 let. Na predlog ministra za delo pa je vlada odobrila zakonski predlog, ki ureja ustanavljanje in delovanje notranjih komisij pri industrijskih podjetjih; po tem ukrepu bodo lahko ustanavljali notranje komisije sindikalne organizacije in zainteresirani delavci; ukrep določa tudi primerna jamstva za delovanje komisij in za zaščito njenih članov. Med ostalimi sprejetimi zakonskimi predlogi je bil tudi predlog zakona za gradnjo stanovanj kmetijskim delavcem. Pravosodni minister Gonella pa je še predložil zakon o razširjenju možnosti «naglih sodnih postopkov», ki so bili doslej omejeni samo na osebe, ki so bile aretirane med kaznivim dejanjem ali na tiste, ki so bile aretirane, ko je bil dokaz jasen. Na podlagi predloga pa bodo nagli postopek izvajali tudi za nearetirane osebe, če so te v preventivnem zaporu in če ni potrebna posebna preiskava.

Vsa pozornost pa je že od danes dalje obrnjena na neapeljski kongres, ki se ga bo udeležilo 699 delegatov, ki predstavljajo 1 milijon in 614 tisoč članov KD. Največje število delegatov bo prišlo iz Neaplja samega (27), iz Trsta 3, iz Gorice 3, iz Vidma 7, itd. Zanimivo je, da bodo med delegati tudi nekateri, ki so bili izvoljeni v strankinih sekcijah v Belgiji, Franciji in Nemčiji.

Fanfani je izjavil, da jutri še ne bo odpotoval v Neapelj in da je tudi ostale člane vlade prosil, naj se ne selijo «množično» v glavno mesto južne Italije. Predsednik vlade bo odpotoval verjetno šele v soboto dopoldne, ker pravijo, da se bo kongres začel šele popoldne v gledališču «S. Carlo», kjer delavci pripravljajo dvorano in oder. Kongresa se bodo udeležili predstavniki vseh ostalih strank, predstavniki inozemskih delegacij, veleposlaništev itd. Seveda bo urejena tudi posebna dvorana za tisk, in sicer v gledališkem oddelku «za ženski zbor». Za red bo skrbelo okrog 150 oseb.

Kako bo glede zadržanja posameznih struj se danes govori, da trajajo pogajanja med Morom in Fanfanijem za dosego sporazuma že tri dni. Gre namreč predvsem za enotno listo, ki naj bi jo skupno predložili na kongresu. Fanfanijevci nasprotujejo, da bi bili v listo vključeni nekateri «dorotejci», ki so preveč nagnjeni k desnemu centru. Po zadnjih vesteh kaže, da bo sporazum dosežen tako, da bi na podlagi skupne liste dodelili 60 sedežev v glavnem odboru večini, in sicer 35 morotejcem in dorotejcem, 25 pa fanfanijevcem. Manjšina bi štela torej 30 članov. Toda če se bo Scelba povezal z Andreottijem, Gonello, Pello in Tambroninjem, bi vseh 30 mest zavzeli zagovorniki desnega centra, tako da za pripadnike «baze» in za sindikaliste ne bi ostalo nobenega sedeža. Politični opazovalci ugotavljajo, da je Moro teoretično zmagal na kongresu že pred njegovim začetkom, praktično pa se mora šele odločiti, s kom bo zmagal, kajti sam predstavlja le 40 odstotkov glasov (morotejci, dorotejci in bonomijevci).

Glede izida kongresa, spričo ogromne večine delegatov, ki so zagovorniki levega centra, so zelo zaskrbljeni voditelji Confindustrie. Zaradi tega piše danes njihovo glasilo, da «italijansko ljudstvo pričakuje iz Neaplja jasno besedo, ki bo dokončno odstranila vse dvoumnosti in negotovosti», kajti «kup besed v raznih smislih ne bo odstranil težkega vzdušja, ki vlada v političnem in deloma tudi v gospodarskem življenju države.»

Saragat je napisal za neki ilustrirani tednik članek, v katerem obravnava politiko levega centra in pravi, da se odpirajo nova obzorja, ki bodo omogočila «perspektive, ki so različne od dosedanjih». Saragat poudarja zaupanje v socialiste in zaključuje, da bo politika levega centra «dejanje odgovornosti italijanskih delavcev in konkretni prispevek k napredku Italije, ki je neločljiv od napredka delavskega razreda».

Vodstvo komunistične parlamentarne skupine je objavilo po današnjem sestanku izjavo, v kateri je rečeno, da so ukrepi, ki jih je napovedal Fanfani glede Fiumicina «popolnoma neprimerni in nezadostni». Zato bo KPI vložila interpelacijo, da se pojasnijo tiste točke, ki jih preiskovalna komisija ni mogla razčistiti do dna zaradi pomanjkanja časa. Izjava napoveduje, da bo KPI predložila zakonske načrte za reformo kontrolnih ustavnih organov državnega računovodstva in za ustanovitev *«anagrafa za imovino vseh ministrov, bivših ministrov in vseh parlamentarcev»*. Od predsednika vlade pa bodo zahtevali, naj objavi «podroben in popoln seznam raznih ministrskih tajništev in kabinetov, ter zadevne kvalifikacije osebja in medsebojne sorodniške odnose».

Danes se je sestalo tudi vodstvo PSI, ki je sklenilo, da bo poslalo v Neapelj delegacijo, katero bodo sestavljali: De Martino, Mancini, Basso, Corona, Valori in Pierracini.

Vodstvo PSDI pa je sklenilo, da bo posebna komisija sestavila dokument pod naslovom *«Prispevek PSDI k morebitni vladi levega centra»*. Med sestankom je prišlo do spora med Saragatom in bivšim komunističnim senatorjem Realejem, ki je sedaj član vodstva PSDI, kjer spada med voditelje desne struje.

V posianski zbornici so južnotirolski poslanci predlagali, naj se razpravlja o ustanovitvi preiskovalne komisije za «proučitev točnosti vesti o mučenju zaprtih oseb v zvezi z atentati v bocenski pokrajini». Nato so poslanci razpravljali o zakonskem predlogu za povečanje števila sodnih uradnikov.

A. P.

Zasliševanje bolgarskega pilota

RIM, 25. — Obrambno ministrstvo je v zvezi z bolgarskim pilotom objavilo novo uradno poročilo, v katerem pravi, da so zbrali nove elemente v zvezi s preiskavo, ki je v teku. Pristojnost s tem v zvezi na podlagi mednarodnih določb italijanskim oblastem. Dokler ne bodo te oblasti dovolile, «ne bo mogoč noben stik med pilotom in tujimi oblastmi».

Poročilo pravi zatem, da je bil pilot 23. t.m. operiran s pozitivnim uspehom, in da so zdravniki včeraj dovolili pristojnim vojaškim organom, da pilota prvič formalno zaslišijo. Zdravstveno stanje pilota se boljša, tako da ga bodo lahko kmalu prepeljali v vojaško bolnišnico v Bari.

Poročilo pravi dalje: «Med temi prvimi fazami zaslišavanja so prišle do izraza protislovne okoliščine, zaradi katerih se domneva, da prva verzija, ki jo je pozneje pilot potrdil, češ da je prišel v Italijo, da se izogne političnemu režimu svoje dežele, ni v skladu z resnico. Številna druga protislovja tehničnega značaja, v katera je padel pilot, vzbujajo močan dvom v njegove izjave».

Poročilo pravi zatem, da so razbitine letala pripeljali včeraj v bližnje skladišče vojaške aeronavtike. Tehnični pregled raznih delov letala je potrdil, da so v letalu razen orožja, ki pripada letalu, še fotografske naprave. «To dejstvo je za pristojne vojaške oblasti temeljni element v preiskavi, ki je še v teku».

«Vsi do sedaj zbrani elementi, bodisi na podlagi pregleda materiala kakor na podlagi zaslišanja pilota, vedno bolj opravičujejo domnevo, da gre za pravi primer letalskega vohunstva, katerega dokončna in jasna opredelitev bo mogoča šele čez nekaj dni, ko bo spopolnjena sedanja preiskava. Na vsak način pritiče sleherna odločitev sodni oblasti», zaključuje poročilo.

Nocoj so pilota znova zaslišali. Zaslišavanje je trajalo poldrugo uro.

Debre napoveduje «izredne ukrepe» v Franciji in v alžirskih mestih

Stavka ultrasov v Oranu - «Paris Presse» piše o de Gaullovem ultimatu alžirski vladi - Francija nepopustljiva glede Bizerte

Iz angleškega liberalnega lista «The Guardian»

PARIZ, 25. — Predsednik francoske vlade Debre je govoril danes v palači Matignon z voditelji golistične stranke in izjavil, da bodo v Franciji in Alžiriji v kratkem odredili izredne ukrepe za vzdrževanje reda.

Debre je izjavil med drugim: «Izredna oblast, ki jo je podelil predsednik republike v smislu čl. 16, je omogočila uvedbo postopka upravne internacije in ustanovitev vojaških sodišč. Vlada je v zadnjih tednih odredila številne internacije. V prihodnjih dneh bodo sprejeti številni drugi ukrepi za pospešitev postopka pred vojaškimi sodišči. Izbrali smo nekatere tipične primere in poskrbeli bomo, da bodo ti primeri predloženi sodišču en mesec po aretaciji krivcev. Hkrati je notranje ministrstvo začelo pravo mobilizacijo policije in varnostnih sil, medtem ko je generalni delegat vlade v Alžiriji na podlagi dobljenih ukazov sprejel enake ukrepe v Alžiru in Oranu.»

Francoski ultrasi so razglasili danes v Oranu splošno stavko francoskega prebivalstva. V središču mesta so bile vse trgovine zaprte, ultrasi pa so se množično zbrali na ulicah. Popoldne se je zbralo več tisoč ljudi pred spomenikom padlih, ki je bil močno zastražen. Demonstracija pred spomenikom se je končala brez incidentov okoli 17.30.

Tudi danes so ultrasi napadli več Alžircev.

Na vsem alžirskem ozemlju je bilo danes 18 mrtvih in 43 ranjenih. Samo v Oranu, kjer so si atentati sledili ves dan, je število do sedaj ugotovljenih mrtvih sedem, ranjenih pa 36 Alžircev.

V zadnjem času se je povečala tudi dejavnost alžirske osvobodilne vojske, ki zadaja francoski vojski hude udarce.

Današnji popoldanski list «Paris Presse» piše, da je de Gaulle baje poslal ultimat alžirski vladi, naj podpiše sporazum, kakor ga je on pripravil, ker bo Francija v nasprotnem primeru «napravila Alžirijo» brez nje. Omenjeni list pravi, da zahteva de Gaulle, naj bi v izvršilni oblasti, ki bi veljala za prehodno dobo med časom ustavitve sovražnosti do samoodločbe, bili trije predstavniki Francije, trije predstavniki alžirske vlade in trije predstavniki «drugih alžirskih tendenc». Za predsednika bi bil baje imenovan bivši predsednik alžirske skupščine Fares, ki je sedaj zaprt v Parizu pod obtožbo, da je zbiral prispevke za osvobodilno fronto. Omenjeni list pravi, da bo de Gaulle v primeru zavrnitve začel ustvarjati «neodvisno Alžirijo združeno s Francijo», pri čemer bi se naslonil «naravnost na muslimanske množice». Po mnenju lista bo de Gaullov govor 5. februarja v veliki meri naslovljen tem množicam, in da bo zapadlost ultimata določil za sredo februarja.

Francoski zunanji minister de Murville je poročal danes v zunanjepolitični komisiji skupščine. Večino poročila je posvetil skupnemu tržišču in francoski politiki s tem v zvezi. Kar se tiče pogajanj s Tunizijo o Bizerti, je de Murville podrobno poročal. Pripomnil je, da ni bilo mogoče doseči nobenega pozitivnega sklepa, ker je Francija mnenja, da ima «dolžnost» ostati v Bizerti v sedanjem mednarodnem položaju zaradi važnega obrambnega položaja, ki ga ima to vojaško oporišče.

ZSSR zahteva sejo Varnostnega sveta v zvezi s Kongom

NEW YORK, 25. — Sovjetska zveza je zahtevala takojšnjo sejo Varnostnega sveta, da bi razpravljali o položaju v Kongu.

Zahtevo za sklicanje seje vsebuje pismo, ki ga je sovjetski delegat Zorin poslal sedanjemu predsedniku Varnostnega sveta Angležu Patricku Deanu. Zorin zahteva, naj Varnostni svet nujno razpravlja o izvajanju resolucij Varnostnega sveta o Kongu.

Danes popoldne se je Zorin razgovarjal s tajnikom U Tantom. V poučenih krogih pravijo, da je izrazil nezadovoljstvo nad načinom, kako tajnik obravnava kongoško vprašanje, ter zaskrbljenost zaradi ravnanja z Gizengo.

Današnja «Pravda» piše, da je nujno potrebno sklicati sejo Varnostnega sveta, da bi ugotovili, kdaj bodo končno izvedeni sklepi, ki se tičejo nujnosti okrepitve neodvisnosti in enotnosti Konga. List poudarja tudi, da je življenje Gizenge v nevarnosti in da je bil aretiran s pomočjo sil OZN. Sedaj je Gizenga v rokah istih ljudi, ki so umorili Lumumbo.

Glavni tajnik OZN U Tant je določil grškega pravnega svetovalca OZN Kostantina Stravopulosa za tehničnega pravnega svetovalca pri katanški vladi. Combe je bil postavil zahtevo v tem smislu, in sicer naj bi mu kak pravnik pomagal tolmačiti temeljni zakon. Toda osrednja kongoška vlada se je temu uprla in je poudarila, da spada tolmačenje tega zakona izključno v pristojnost kongoškega parlamenta. Zatem je Combe spremenil svojo zahtevo in zahteval intervencijo pravnika samo v okviru tehnične pomoči za civilne operacije OZN v Kongu. Adula je to zahtevo sprejel, toda v pismu, ki ga je poslal načelniku operacij OZN v Kongu, poudarja, da «določeni izvedenec ne bo mogel nikoli razsojati glede zakonitosti dejanj osrednje vlade».

Combe je danes na seji svoje vlade izjavil, da se v odnosih med Katango in OZN «počasi vzpostavlja medsebojno razumevanje», in da je zaradi tega zadovoljen. Zatem je Combe dejal, da OZN ni pravi sovražnik Katange ter je kritiziral ZDA, in dejal, da «stremijo po gospodarski moči Katange in po izločitvi članov vlade ter so prisilile OZN, da začne sovražnosti».

Combe je dejal, da namerava sodelovati z osrednjo vlado s pogojem, da se bodo sedanja pogajanja nadaljevala «na miren način brez tujega vmešavanja in brez pritiska».

Med današnjim razgovorom z načelnikom za operacije O ZN v Kongu Linnerjem pa je Combe dejal, da je zanj «vprašanje tujih plačancev zaključeno». Pripomnil je, da bo njegova vlada začela iskati plačance, ki so še v Katangi in da jih bo «prosila, naj zapustijo Katango». Sporočil je tudi, da je bil belgijski major Protin, ki je poveljeval plačancem v Jadotvillu, «odslovljen» in da je včeraj odpotoval v Bruselj.

DANES

Fanfani torej včeraj ni odstopil, kar pa bo moral storiti po kongresu KD 4. ali 5. februarja. Tako bo ravnal — kot pravijo — po nasvetu Mora, s katerim je baje že dosegel sporazum za sestavo enotne liste in tudi resolucije, tako da bo njuna večina — dorotejcev, morotejcev, bonomijevcev in fanfanijevcev — dosegla 60 (od 90) mest v bodočem glavnem odboru vladne stranke.

Obrambno ministrstvo je danes sporočilo, da vedno bolj domneva, da gre pri prisilnem pristanku bolgarskega letalca pri Bariju «za pravi primer letalskega vohunstva», vendar pa da bo vse jasno šele «po spopolnitvi preiskave».

Toda mnogo važnejše novice so prišle včeraj iz Pariza in Washingtona. De Gaulle je napovedal, da bodo v Franciji in Alžiriji v kratkem začeli izvajati izredne ukrepe za vzdrževanje reda. Fašistična OAS se je namreč že tako razmahnila, da tudi zmerni zahodni konservativci govorijo in pišejo o začetku državljanske vojne in se zaskrbljeno vprašujejo, kakšne posledice bi imela za ves zahodni svet. Hkrati pa se je okrepila aktivnost alžirske osvobodilne vojske, ki zadaja francoski vojski hude udarce. Zunanji minister De Murville je govoril o skupnem tržišču in povedal, da ni bilo mogoče doseči nobenega pozitivnega sklepa glede Bizerte, «kjer bo Francija ostala».

Kennedy pa je v Washingtonu v zvezi s skupnim tržiščem govoril o «novem poglavju za razvoj atlantske skupnosti». Predlagal je, naj se Zahodna Evropa v trgovinskem pogledu združi z ZDA, in dejal, da bo tako «premaknila jeziček na svetovni tehtnici še bolj na stran svobode, ker je to najlepša priložnost, da, po Marshallovem načrtu dosežemo življenjskost svobodnega sveta».

Hkrati pa Kennedyjev zunanji minister na konferenci v Punta del Este nadaljuje pritisk na ameriške države za izvajanje sankcij proti Kubi. Toda glede tega se je baje sedem držav, ki nasprotujejo sankcijam, že sporazumelo s skupino dvanajstih držav, ki zahtevajo sankcije za kompromisno resolucijo, ki bi izključila Kubo iz organizmov Organizacije ameriških držav.

Tudi glede Konga je prispela pozno ponoči važna novica: sovjetski delegat Zorin je zahteval nujno sklicanje Varnostnega sveta za izvajanje resolucij OZN v Kongu. Včerajšnja «Pravda» poudarja, da je Gizengovo življenje v nevarnosti in da je bil aretiran ob sodelovanju sil OZN ter da je sedaj v istih rokah, ki so umorile Lumumbo. U Tant pa je postavil grškega pravnega svetovalca OZN za tehničnega pravnega svetovalca pri katanški vladi na Combejevo zahtevo.

Kennedyjeva poslanica kongresu

Predsednik ZDA predlaga tesno povezavo med ZDA in evropskim skupnim tržiščem

Od kongresa zahteva posebna pooblastila za pogajanja z evropskim tržiščem za medsebojno znižanje carin - Poziv ameriškim industrijcem, naj ne izvažajo kapitala v Evropo

WASHINGTON, 25. — Predsednik Kennedy je zahteval danes od kongresa pooblastilo za sklenitev sporazuma, s katerim bi «Zahodna Evropa in ZDA združile svoje gospodarske sile v korist svobode». V ta namen je predsednik predložil «načrt zakona o trgovskem razmahu», ki ga spremlja poslanica, s katero skuša predsednik prepričati kongres, naj mu izglasuje potrebna pooblastila za pogajanja z evropskim skupnim tržiščem za medsebojno znižanje carinskih pristojbin.

Med drugim pravi predsednik, da je namen načrta zakona ustvariti med ZDA in skupnim tržiščem «odprto trgovsko združenje, ki bo v celoti ščitilo interese tretjih držav».

«Napori ZDA, da ostanejo na vodstvu svobodnega sveta, pravi predsednik, temeljijo na uspehu te pobude. Gospodarska izolacija in politično vodstvo sta povsem neskladna.

Razvoj trgovine med ZDA in Evropo bo omogočil obema velikima tržiščema na obeh straneh Atlantika, da se medsebojno okrepita in združita svoje vire in svojo energijo za izvajanje številnih nalog, ki jih varnost svobodnih narodov narekuje. Prvikrat imamo zadoščenje, da sprejemamo družabnika, ki ni več razcepljen, temveč dovolj močan, da z nami deli odgovornost in pobude svobodnega sveta.

Komunistični blok, ki je povečini avtarkičen in zaprt sam vase, predstavlja že z nekaterih vidikov večjo gospodarsko moč kakor Zahodna Evropa in upa nekega dne, da bo prekoračil ZDA. Toda proizvodnja in skupna kupna moč ZDA in Zahodne Evrope — približno tisoč milijard dolarjev letno — predstavljata večkrat dvakrat toliko kakor v celotnem kitajsko-sovjetskem svetu.

Čeprav imamo mi samo polovico prebivalstva, in mnogo manj kakor polovico ozemlja od komunističnega sveta, lahko združimo naše vire in našo znanost v odprto trgovinsko združenje, ki bo dovolj močno, da zavrne sleherni izziv. Če bomo lahko izvedli tako pobudo, bodo marksistična predvidevanja o kapitalističnih imperijih, ki se potegujejo za tržišča z eliminiranjem konkurence, za vedno zrušena. Upanje komunistov v trgovinsko vojno med tema dvema gospodarskima velikanoma se ne bo uresničilo in napori komunistov, da razdelijo Zahod, bodo propadli.»

Predsednik omenja zatem ustanovitev NATO in organizacije za sodelovanje in razvoj (OECD) in nadaljuje: «Prišel je trenutek, da se doda novo poglavje k razvoju atlantske skupnosti. Uspeh naše zunanje politike temelji v veliki meri na uspehu naše trgovine s tujino. Integrirana Zahodna Evropa, združena v trgovinskem združenju z ZDA, bo premaknila jeziček na svetovni tehtnici še bolj na stran svobode. To je najlepša priložnost, ki se nam nudi po Marshallovem načrtu, da dokažemo življenjskost svobodnega sveta.»

Predsednik je zatem poudaril, da je treba ščititi interese drugih držav, posebno kar se tiče določbe o največji ugodnosti. «Potrebno je, dodaja Kennedy, da si zagotovimo, da bo kateri koli sporazum, ki bi ga sklenili z evropsko gospodarsko skupnostjo, zamišljen tako, da ne bo vseboval diskriminacij do tretjih držav. Še važnejše je dejstvo, da imajo ZDA in Evropa skupno odgovornost do držav manj razvitega sveta, in v tem okviru moramo skupno delovati, da dosežemo, da bo zadoščeno potrebam in zakonitim težnjam teh dežel.»

Predsednikova poslanica poudarja, da mora razvoj trgovinske izmenjave na obeh straneh Atlantika praktično omogočiti Združenim državam: 1. da pospešijo napredovanje svojega gospodarstva; 2. da preprečijo inflacijo; 3. da uravnovesijo svojo mednarodno plačilno bilanco; 4. da razvijejo moč in enotnost Zahoda. Na koncu pravi predsednik, da mora ta razvoj «pripraviti ameriške industrijce, da ne bodo izvažali svojih kapitalov v Evropo za graditev tovarn v škodo polne zaposlitve v ZDA».

Erhard pojde v London

LONDON, 25. — Predlog Kennedyja za tesno povezavo med ZDA in evropskim skupnim tržiščem je glavni argument, ki ga bo zahodnonemški minister za gospodarstvo Erhard obravnaval jutri z Mac Millanom in s finančnim ministrom Selwynom Lloydom v Londonu.

Pogajanja med skupinama iz Monrovie in Casablance

LAGOS, 25. — Zunanji ministri šestnajstih afriških držav, ki so se zbrali v Lagosu, se niso mogli dokončno sporazumeti glede vabila alžirski vladi. Zato so zadevo prepustili državnim poglavarjem ali njihovim namestnikom, ki so se danes zbrali v Lagosu, kakor je bilo določeno. Med državami, ki sodelujejo na konferenci, jih je deset ki so bile svoj čas francoske kolonije in ki so se vedno povezane s francosko politiko.

Zunanji ministri so v torek pripravili kompromisno formulo, in sicer, da bi alžirsko vlado povabili ob zaključku konference na vrhu, ki bo trajala od danes do 31. januarja. Toda alžirska tiskovna agencija je iz Rabata sporočila, da je za alžirsko vlado sklep skupine držav iz Casablance, da se ne udeležijo konference, dokončen.

Baje pa so se začela pogajanja med skupino iz Monrovie in skupino iz Casablance. Včeraj sta prišla v Lagos dva predstavnika maroške vlade, ki sta prinesla poslanico kralja Hasana predsedniku konference. Istega dne je bila v Bamaku izročena Hasanova poslanica Modibu Keiti, poglavarju Malija, ki je član skupine iz Casablance. Zvedelo se je, da Hasan predlaga sestanek predstavnikov obeh skupin ob udeležbi predstavnikov obeh skupin ob udeležbi predstavnikov alžirske vlade.

Alžirsko-maroška medministrska komisija

RABAT, 25. — Maroški minister za informacije in alžirski minister za informacije sta sporočila, da je bila ustanovljena stalna alžirsko-maroška medministrska komisija, v kateri so trije alžirski člani in štirje maroški člani.

Uspela stavka v srednjih šolah

Včeraj so se začele stavke nekaterih drugih kategorij ter bodo trajale tudi do deset dni

RIM, 25. — Današnja stavka profesorjev na srednjih in strokovnih šolah je zadovoljivo uspela. Ob zaključku stavke je medsindikalni odbor sporočil, da so šolniki ponovno dokazali odločno voljo, da hočejo doseči pravično priznanje raztegnitve dopolnilnega začasnega dodatka v enaki meri, kot so to dosegle ostale kategorije državnih nameščencev. Samo demokristjanska sindikalna organizacija SINA SCEL (CISL) ponavlja v svojem sporočilu svoje negativno stališče do današnje stavke, češ da «ne more imeti konkretnih učinkov».

Medtem pa se je začela danes zjutraj desetdnevna stavka tehnikov in asistentov rudarske ustanove, ki zahtevajo prav tako dopolnilni dodatek kot šolniki. Stavka se bo končala 3. februarja.

Prav tako se je danes zjutraj začela nova 48urna stavka delavcev v lesni industriji, ki se bo končala jutri ob 24. uri. Delavci stavkajo zaradi prekinitve pogajanj za obnovo kolektivne delovne pogodbe.

Ob isti uri se bo začela napovedana stavka pokrajinskih zdravnikov in veterinarjev, ki bo trajala do 24. ure v soboto.

V prihodnjih dneh bo stavkalo tudi osebje italijanskega ladijskega registra (RINA). Stavka bo trajala šest dni. Začetek stavke bo določen pozneje.

Končno so tri sindikalne organizacije sporočile, da bodo pozvale vse posadke ladij, ki pripadajo članom Združenja svobodnih plovnih družb, naj začnejo mezdno gibanje. Sindikalni voditelji poudarjajo, da ne morejo sprejeti pogojev, ki jih ponujajo delodajalci za obnovitev delovne pogodbe.

Atentat na sedež KPI v Benetkah

BENETKE, 25. — «Neznanci» so izvršili danes atentat na sedež sekcije KPI v okraju S. Maria Formosa, s tem da so postavili v prostore sekcije bombo s tritolom, ki je eksplodirala. Ranjena je bila ena oseba, in tudi škoda je precejšnja. Med atentatom so bili v prostorih dva šestnajstletna fanta in upravitelj bara. Atentatorjev še niso našli.

Konferenca ameriških držav v Punta del Este

Rusk zahteva izključitev Kube iz dejavnosti organizacije

Poseben odbor pripravlja kompromisno resolucijo Ameriški načrti za «karibski NATO»?

PUNTA DEL ESTE, 25. — Danes je na konferenci v Punta del Este govoril ameriški državni tajnik Dean Rusk, ki je postavil zahtevo, naj se Kuba izključi iz dejavnosti Organizacije ameriških držav, naj se omeji trgovina z njo ter naj se ustanovi «mehanizem obrambe proti prevratnim grožnjam Castrovega režima».

S tem v zvezi je Rusk izjavil, da mora konferenca predvsem izločiti Kubo iz medameriškega odbora za obrambo. Pozneje bi določili način izključitve iz drugih organizmov medameriškega sistema.

Kar se tiče omejitve trgovine, bi šlo še posebno za trgovino z orožjem. Rusk je predlagal naj bi v okviru medameriškega obrambnega sveta ustanovili «poseben varnostni odbor», ki bi imel nalogo priporočati ameriškim vladam «individualne ali kolektivne zaščitne ukrepe proti vsaki nevarnosti neposrednega ali posrednega napada, ki bi izhajal iz stalne intervencije kitajsko-sovjetskih držav in njihovih družabnikov».

Zatem je Rusk izjavil, da bi bilo treba spremeniti gospodarsko in socialno strukturo kontinenta v zvezi s sedanjim stanjem na svetu.

Tudi argentinski delegat je ostro nastopil proti Kubi, vendar pa se je hkrati upri sleherni intervenciji proti njej in poudaril, da se notranje zadeve Kube tičejo kubanskega ljudstva.

Nocoj je bil sestavljenežji odbor, v katerem so zastopani predstavniki Kolumbije, Venezuele, Paname in ZDA na eni strani, ter predstavniki Brazilije, Mehike, Argentine in Ekvadorja na drugi strani. Odbor je začel neuradno proučevati načrt ameriške resolucije, ki vsebuje zahteve, ki jih je omenil Rusk v svojem govoru.

Na vprašanje, ali je možnost, da bo ameriška resolucija sprejeta, je kolumbijski zunanji minister Castilla odgovoril, da ameriški predlogi precej točno odražajo stališče interventističnega bloka. Dodal pa je, da je Kolumbija pripravljena proučiti «z dobro voljo» morebitne predlagane spremembe. Prvotno je bil rok za predložitev resolucij določen do nocoj, a je bil podaljšan do jutri zvečer, da bo ožji odbor lahko izčrpno proučil ameriško resolucijo.

V zvezi z demonstracijami proti konferenci v Punta del Este, ki so bile te dni v venezuelski prestolnici Caracasu, so danes sporočili, da so aretirali 354 ljudi, ki pripadajo levičarskim organizacijam. V vsej državi so aretirali 820 ljudi. Kakor poročajo so bile demonstracije tudi v drugih mestih države, posebno v Ciudad Bolivar.

V diplomatskih krogih se govori, da bodo ZDA revidirale svojo latinsko-ameriško politiko, če ne bodo uspele vsiliti svoje volje, ne samo, kar se tiče gospodarske pomoči, temveč tudi kar se tiče vojaških načrtov. Baje bi ameriška vlada predlagala srednjeameriškemu bloku ustanovitev malega karibskega NATO ob udeležbi Paname in morda tudi Venezuele.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 8, najnižja 3.3, ob 19. uri 8; zračni tlak 1017.5 raste, vlage 65 odst., veter severovzhodnik 6 km, nebo oblačno, morje mirno, temperatura morja 9 stopinj.

Tržaški dnevnik

Danes, PETEK, 26. januarja Pavla
Sonce vzide ob 7.34 in zatone ob 17.01. Dolžina dneva 9.27. Luna vzide ob 22.43 in zatone ob 10.20
Jutri, SOBOTA, 27. januarja Janez

Vedno bolj ostra sindikalna borba

Uradniki CRDA ponovno stavkajo Danes triurna stavka ladjedelcev

Uspešen zaključek stavke v lesni industriji - Pristaniški delavci so tudi včeraj zapustili delo ob 17. uri

Včeraj je bila v Trstu vrsta pomembnih stavk. Tako so pristaniški delavci dopoldne in popoldne sicer normalno delali, vendar pa so ob 17. uri zapustili delo. Ta stavka je v okviru sklepa, da ne bodo delali nadur, ponoči in ob praznikih, kar v praksi pomeni občutno znižanje prometa v pristanišču; zato je še vedno mnogo ladij, ki so tudi včeraj odplule nenaložene.

Uradniki CRDA so včeraj enotno stavkali tako v Trstu kot v Tržiču. V Tržiču so vse tri sindikalne organizacije sprejele enotni sklep in so proglasile stavko od 6. ure zjutraj dalje za 24. ur. V Trstu je FIOM-CGIL sprejela enak sklep, medtem ko je Delavska zbornica CISL proglasila stavko od 12. ure dalje. V Tržiču so na osnovi sklepa CGIL in UIL stavkali tudi delavci. Priredili so javno zborovanje, med katerim je prišlo do spopadov s policijo.

Danes se bo stavka uradnikov nadaljevala tako v Trstu kot v Tržiču in vse kaže, da bo stalno bolj ostra, da se prisili Intersind na popuščanje in na ugoditev glavnim zahtevam po povišanju plač in uvedbi štirinajste plače za uradnike.

Stavka delavcev lesne stroke je bila enotna in odločna in je bil na našem področju odstotek stavkajočih še znatno višji kot pri zadnji stavki, ko se je stavke udeležilo 93 odstotkov vseh delavcev. Delavci so se dopoldne zbrali na skupščini v Ul. Pondares, kjer se je vnela živahna diskusija. Stavka se danes nadaljuje.

Danes bo na sklep FIOM-CGIL triurna stavka delavcev ladjedelniške industrije. Ponovno bodo delavci stavkali prihodnji teden s čemer bo to razdobje stavkovnega gibanja zaključeno. V soboto se bo v Rimu sestala vsedržavna komisija FIOM, ki bo razpravljala o nadaljnji borbi. Danes se bodo delavci ladjedelniške industrije zbrali na skupščini ob 14. uri v prostorih v Ul. Madonnina.

—«»—

Skoraj 50 milijard lir subvencije družbam PIN

Komisija za promet poslanske zbornice je sprejela na zakonodajni stopnji zakonski osnutek o upravljanju podržavljenih pomorskih družb od 1. januarja 1960 do 30. junija 1962. Na osnovi tega ukrepa se bo delovanje omenjenih pomorskih družb za omenjeno dobo ravnalo po pravilih konvencij, ki so bile sklenjene z zakonom od 10. junija 1937.

Ministrstvi za trgovinsko mornarico in za zaklad sta pooblaščeni, da lahko sklepata dodatne sporazume v zvezi s sprejetimi konvecijami.

Družbam «Italia», «Tržaški Lloyd», «Adriatica» in «Tirrenia» bodo na osnovi gornjega ukrepa nakazali na račun subvencije in ustreznega dopolnila bilance za obdobje od 1. januarja 1960 do 30. junija 1962 skupno 49 milijard 450 milijonov lir.

Omenjeno vsoto bodo razdelili med štiri družbe in posamezne vsote bodo nakazane z dodatnimi sporazumi s posameznimi družbami.

—«»—

Zaskrbljenost Avstrijcev zaradi stavke v luki

Kakor poroča tajništvo trgovinske zbornice, je skupina avstrijskih operaterjev izrazila svojo zaskrbljenost tržaški trgovinski zbornici zaradi položaja, ki je nastal spričo stavkovnega gibanja v tržaškem pristanišču. Avstrijci opozarjajo na posledice odpovedanih vkrcanj in izkrcanj, zamude časa, preusmeritve plovbe itd. Pri tem poudarjajo, da je avstrijski uvoz in izvoz zelo občutljiv in mora imeti zagotovljeno kontinuiteto. Iz tega je razvidno, pravi omenjeno tajništvo, da si bodo Avstrijci verjetno izbrali drugo pot, če se bo sedanje stanje nadaljevalo.

Zato menimo, da je prav zaradi tega nujno, da pristojni organi pristanejo na upravičene zahteve delavcev.

—«»—

Delegacija CGIL iz Trsta na obisku v Sloveniji

LJUBLJANA, 25. — Danes je prispela v Ljubljano delegacija Delavske zbornice CGIL iz Trsta. Delegacijo, v kateri so Bonomo Tominez, Arturo Calabria in Albino Gerli, je sprejel in pozdravil predsednik republiške zveze sindikatov Slovenije Jože Borštnar. Razgovora, ki se je nanašal na delo in vlogo sindikata v jugoslovanski politični in družbeni ureditvi in na mednarodna vprašanja in sodelovanje med sindikati Trsta, Jul. krajine in Slovenije, so se udeležili tudi sindikalni funkcionarji Slovenije.

Jutri bo tržaška delegacija obiskala Velenje.

—«»—

Pričetek pogajanj za rešitev spora v pristanišču

Danes ob 9. uri se bodo predstavniki pristaniške družbe za prekladanje blaga na kopnem in Javnih skladišč začeli pogajati za rešitev spora v pristanišču. Tako so sklenili na včerajšnjem sestanku na pristaniškem poveljstvu, ki so se ga udeležili predstavniki koristnikov pristaniščа, pristaniških družb in sindikatov.

—«»—

Seja pokr. odbora

Včeraj se je sestal pokrajinski odbor. Na seji so v glavnem razpravljali o navadnih zadevah. Odbornik Corberi je poročal o predvčerajšnjem občnem zboru ustanove julijskega letališča. Odbor je nadalje sklenil, da bo sklical prihodnji teden sestanek krajevnih ustanov, zainteresiranih na vprašanju pokojnin, da bi se ponovno pričela pogajanja.

—«»—

Skupščina PSI

Drevi ob 20. uri bo na sedežu tržaške federacije Italijanske socialistične stranke v Ul. Mazzini 32 skupščina članov mestnih sekcij. Pokrajinski tajnik Pittoni bo govoril o «Delu na zadnjem sestanku centralnega komiteja ter o politični in gospodarski vsebini odprtja v levo». Sledila bo diskusija.

—«»—

Vprašanje o odpustih v Tržaškem arzenalu

Poslanec KPI Vidali je vprašal ministra za državne udeležbe in ministra za delo, ali vesta, da je ravnateljstvo Tržaškega arzenala odpustilo 35 delavcev, zaposlenih na določen rok, za kazen, ker so stavkali. V Tržaškem arzenalu dela okrog 300 delavcev na določen rok, po drugi strani pa ravnateljstvo zahteva od delavcev mnogo nadurnega dela, češ da primanjkuje na trgu specializirane delovne sile. Razen tega pa si je arzenal sposodil tudi delavce iz tržiških ladjedelnic, ki ga mnogo več stanejo. Spričo tega je še bolj očitno, kako nesmiselno je odpuščanje delavcev, saj gre za pravo represalijo. Vidali je vprašal ministra, ali namerava posredovati, da ravnateljstvo arzenala prekliče odpuste ter da preneha s takšnimi metodami, ki so sramotne zlasti za podjetje z državno udeležbo.

—«»—

Obvestilo dolinskega županstva

Župan dolinske občine sporoča, da je pri občinskem tehničnem uradu na vpogled Uradni list št. 307 od 12. decembra 1961, ki med drugim vsebuje ministrski dekret o proglasitvi turistično zanimivega področja okoli Jezera, Botača ter zgornjega dela Boljunca.

Interesenti lahko vložijo proti dekretu prizive, vendar ne po 10. marcu t.l.

Iz sodnih dvoran

Prstni odtisi na volanu so izdali avtomobilsko miš

Zaporna kazen, toda nižja globa tihotapcem, ki so vložili priziv - Kljub temu bodo morali plačati 24,5 milijona lir

Pred kazenskim sodiščem, ki mu predseduje dr. Boschini, se je zagovarjal včeraj 30-letni Dario Michelazzi s Furlanske ceste 247, ki je bil obtožen, da je zagrešil razne tatvine ter da si je prilastil na nezakonit način tuje blago.

Michelazzi je že prej imel opravka s policijskimi in sodnijskimi oblastmi. Začetkom septembra je prišel v naše mesto, in sicer potem ko so ga izpustili iz kriminalne bolnišnice za tbc v Pianosi. Že 12. septembra je Michelazzi stopil spet na staro pot, in sicer s tem, da je ukradel avto «Fiat 500», ki je bil last nekega Oskarja Cucka in ki ga je ta parkiral pred svojim stanovanjem v Ul. Romagna 24.

22. oktobra ponoči pa je Michelazzi ukradel avto «Fiat 1100» nekemu Vittoriu Maianiju v Ul. S. Anastasio. Takoj nato je zasedel ukradeni avto ter se odpeljal proti Barkovljam. V Miramarskem drevoredu se je ustavil pred bencinsko črpalko, kjer je kupil 20 litrov bencina. Ko bi moral poravnati račun, je sedel v avto ter pognal motor. Uslužbenec pri bencinski črpalki je takoj telefoniral na policijo, ki je obvestila vse policijske patrulje o dogodku. Policisti so posvetili posebno pozornost vsem ulicam in cestam v rojanskem okraju. Nekoliko pozneje je neki policijski avtomobil zasledil nekoliko pod Kontovelom neki avtomobil, ki je bil podoben vozilu, ki se je bilo ustavilo pred bencinsko črpalko. Šofer je sicer vozil z zelo zmerno hitrostjo, toda ko je opazil policaje je nenadoma pospešil svojo vožnjo ter izginil v smeri proti Kontovelu. Policisti so takoj obvestili z radiom policijske agente prometne policije, ki so zasačilu tatu na Kontovelu. Toda še preden se jim je posrečilo, da so prišli do njega, je ta skočil iz avtomobila ter zbežal.

Kako so policijski organi ugotovili, da je bil tat prav omenjeni Michelazzi, je ostalo vedno nekoliko zavito v meglo. Verjetno je, da so prav v njem prepoznali krivca obeh tatvin, ker so našli na volanu avta «Fiat 500» prstne odtise, ki so na las odgovarjali prstnim odtisom obtoženca. Na vsak način je Michelazzi priznal obe inkriminirani dejanji.

Glede obtožbe nezakonite prilastitve tuje lastnine, pa so dogodki potekali takole. Nekega dne je Michelazzi prišel v podjetje Nicole Germana ter najel za določen rok avto znamke «Fiat 1400». Izjavil je, da bo šel v Koper, in sicer na pogreb nekega znanca. Michelazzi je dejansko šel v Koper, kjer se je pogreba tudi udeležil, toda uro pozneje se je že dogovoril z neko osebo, da bo prepeljal v Novo Gorico 150 kg švicarskih cigaret, in sicer proti plačilu 50.000 lir. Zgodilo pa se je, da so jugoslovanski policijski organi prijeli tihotapce v bližini Nove Gorice ter jim zaplenili cigarete in avtomobil. Michelazziju je potem sodilo jugoslovansko sodišče, ki ga je obsodilo na 500.000 din globe, ali pa na dva meseca zapora. Zaradi tega Michelazzi ni seveda mogel pripeljati avta nazaj v Trst.

Včeraj ga je kazensko sodišče spoznalo za krivega obeh tatvin ter ga obsodilo na 2 leti, 2 meseca in 15 dni zapora ter na 21.000 lir globe. Obtožbe nezakonite prilastitve tujega blaga pa ga je oprostilo, češ da inkriminirano dejanje ni kaznivo.

* * *

Pred prizivnim sodiščem, ki mu predseduje dr. Nardi, so se zagovarjale naslednje osebe: 35-letni Angelo Tiozzo iz Chioggie, 38-letni Enzo Chiutto iz Prečnika, 35-letni Roberto Boscolo iz Chioggie, 36-letni Attilio Boscolo iz Chioggie ter 29-letni Esterino Boscolo tudi iz Chioggie. Omenjenim obtožencem je sodilo videmsko kazensko sodišče 2. decembra 1960, in sicer zaradi tihotapstva z inozemskimi cigaretami.

Bilo je ponoči 4. marca 1959. leta, ko je finančna patrulja na čolnu prestregla v bližini izliva reke Stella pri Lignanu ribiški čoln «Sparviero». V trenutku, ko so financarji prišli do «Sparviera» so obtoženci razkladali iz ribiškega čolna tovor vtihotapljenih cigaret. Slo je za 60 škatel v skupni teži 595 kg cigaret. Videmsko kazensko sodišče je 2. decembra 1960 obsodilo Tiozza, Chiutta, Attilia in Esterina Boscola na 45 milijonov 339.900 lir globe. Poleg tega je odločilo, da bodo morali obtoženci plačati 50.000 lir zastopniku zasebne stranke ter 337.450 lir zasebni stranki, ki jo je predstavljal državni odvetnik Cecovini. Sodišče je nadalje oprostilo Roberta Boscola, češ da ni zagrešil inkriminiranega dejanja. Prizivni sodniki so delno spremenili prejšnjo razsodbo ter so obsodili omenjene osebe na tri mesece zapora ter 24 milijonov 514.900 lir globe. Zastopniku zasebne stranke pa bodo morali plačati 70.000 lir.

—«»—

En primer otroške paralize

V otroški bolnišnici Burlo Garofolo so ugotovili en primer otroške paralize. Ta zavratna bolezen je prizadela 6-letnega Advarda Guština s Cola štev. 5, sina znane repentaborske družine. Mali Advard se je že dalj časa počutil slabo. V bolnišnici, kjer so ga sprejeli pred nekaj dnevi, so ugotovili, da boleha za otroško paralizo. Na srečo je bil otrok cepljen proti tej bolezni in je zato njen potek ugoden.

Sklep dolinskega občinskega odbora

Po vaseh bodo namestili table za lepljenje lepakov

Lepake je treba oddati na občini

Na eni zadnjih sej dolinskega občinskega odbora so odborniki med drugim razpravljali tudi o vprašanju lepljenja plakatov po vaseh dolinske občine. Doslej je obstajala praksa, da so tako zasebniki kot tudi razne organizacije lepili lepake po najrazličnejših zidovih, kar je povzročilo, da so bili zaradi tega številni hišni zidovi pomazani in onesnaženi.

Da bi preprečili nadaljnje samovoljno plakatiranje, je občinski odbor sklenil postaviti v vseh vaseh dolinske občine posebne table, na katere bodo odslej lepili lepake. Te table bodo imele od štiri do osem kvadratnih metrov površine ter bodo postavljene po tri v Dolini, tri v Boljuncu, dve v Borštu, dve v Ricmanjih, dve pri Domju, dve v Mačkovljah ter po ena v Prebenegu, na Pesku in v Logu.

Za površino lepakov do 70 krat 100 cm bodo veljale naslednje tarife: za vsak nalepljen lepak 20 lir, če bo razobešen en dan, 30 lir za tri dni, 40 lir za sedem dni, 50 lir za 10 dni ter 100 lir za en mesec. Če bodo lepaki večji, se bo plačala dvojna ali celo trojna tarifa. Politične organizacije, sindikati ter razna združenja bodo uživala 30 odstotkov popusta, obvestila za javne prireditve pa 50 odst. popusta.

Lepake je treba oddati na občini, ki bo poskrbela, da bodo pravočasno nalepljeni. Če bi zasebniki ali organizacije sami nalepili lepake bodo plačali isto tarifo.

—«»—

V galeriji «Lo Squero» v Miljah

Danes otvoritev fotografske razstave

Danes ob 18. uri bo v galeriji «Lo Squero» v Miljah otvoritev II. fotogr. razstave «Naša pokrajina». Razstavo je tudi tokrat priredila Pokrajinska turistična ustanova v sodelovanju z dvanajstimi tržaškimi fotografi, ki bodo razstavili 176 fotografij velikega formata. Po razstavi bodo fotografije uporabili za ureditev in dekoracijo izložb potovalnih uradov v Italiji in tujini, poleg tega pa bodo razstavljene še v raznih šolah in drugih ustanovah, tako da bodo služile turistični propagandi. Dejstvo je namreč, da Pokrajinska turistična ustanova nenehno prejema zahteve raznih potovalnih uradov in organizacij, ki želijo čim več fotografskega materiala o turističnih krajih našega področja.

Dvanajstim fotografom, ki razstavljajo na miljski razstavi, bodo podeljene številne nagrade, za katere so prispevale tržaška, miljska, devinsko-nabrežinska, dolinska in repentaborska občina ter razne druge ustanove.

Slavnostni otvoritvi razstave bodo prisostvovali najvišji predstavniki oblasti. Razstava bo odprta en teden.

—«»—

Obvestilo kmetijskega nadzorništva kmetovalcem

Naročila čebulic gladiol—mečkov

Obveščamo zainteresirane cvetličarje, da je Pokrajinsko kmetijsko nadzorništvo v Trstu, Ul. Ghega št. 6-I pričelo 24. t.m. sprejemati naročila čebulic gladiol-mečkov vzgojenih na Holandskem po znižani ceni. Naročila se bodo sprejemala, dokler ne bo izčrpana v ta namen razpoložljiva vsota.

Naročiti je treba najmanj 250 čebulic, ob naročilu pa mora cvetličar plačati na račun 10 lir za vsako čebulico.

Obveščamo tudi zainteresirane kmetovalce, da bo Pokrajinsko kmetijsko nadzorništvo pričelo 1. februarja sprejemati naročila za nakup semena večne detelje (lucerne), triletne detelje in semen travne mešanice. Nadzorništvo bo nudilo prispevek v znesku 30 odst. nakupne cene.

Naročila en dan starih piščet

V skladu z odredbo ministrstva za kmetijstvo in gozdarstvo v prid povečanja in izboljšanja kokošereje, bo tukajšnje Pokrajinsko kmetijsko nadzorništvo nudilo tudi letos, in to dokler ne bo izčrpana v ta namen razpoložljiva vsota, prispevek za nakup en dan starih piščet sledečih odbranih pasem: Plymouth bela, New Hampshire, Rhode Island, Parmenter in bela livornska.

Kokošerejci, ki se nameravajo poslužiti imenovanega prispevka za obnovo svojih vzrejišč, lahko naročijo pri Pokrajinskem kmetijskem nadzorništvu Ul. Ghega št. 6, najmanj 25 piščet iste pasme, a ne več kot dve pasmi.

Naročila se sprejemajo od sobote 27. t.m. in se bodo zaključila v ponedeljek 26. februarja, vsekakor se bodo naročila zaključila, ko bo izčrpana razpoložljiva vsota.

Ob naročilu mora zainteresirani kokošerejec plačati 110 lir za vsako naročeno pišče.

Piščeta se bodo razdeljevala v mesecih marec in april.

Včerajšnja stavka na srednjih šolah

Stavka se je začela po prvi učni uri

Kakor po vsej Italiji, je bila včeraj tudi v Trstu ponovno stavka profesorjev in vodilnega osebja na strokovnih in srednjih šolah. Stavka se je začela po prvi uri, kakor so določile sindikalne organizacije. Tako so dijaki imeli le eno uro pouka, nato so pa bili prosti. Vsi veseli so nekateri odšli domov, drugi pa so pohajali po mestu ali odšli na kratek izlet. Računajo, da so se na italijanskih strokovnih in srednjih šolah udeležili stavke skoraj stoodstotno vsi profesorji.

Prav tako je bila stavka tudi na slovenskih strokovnih in srednjih šolah, kakor je sklenil na svoji predsinočnji seji izvršni odbor sindikata slovenske šole, toda odstotek udeležbe pri stavki na slovenskih šolah ni bil tako visok, kot na italijanskih šolah.

—«»—

Nadležna begunca

Sinoči sta dva jugoslovanska begunca, ki živita v begunskem taborišču pri Sv. Soboti, in sicer 20-letni Antun Labrovič ter 24-letni Zvonimir Gabarič, ki sta bila precej vinjena, nadlegovala pešce v Drevoredu Sonnino. Nekdo je iz bližnjega bara poklical policijo. Agenti so ju hoteli pomiriti in odpeljati, da bi se streznila, toda fantalina sta jih začela zmerjati in sta se jim upirala. Zaradi tega so ju s silo odpeljali in aretirali. Zagovarjati se bosta morala na sodišču zaradi vinjenosti, nadlegovanja in žalitve ter upora javnim funkcionarjem.

—«»—

Padel je s tovornika in si poškodoval nogo

Včeraj popoldne je 22-letni Luciano Zubin iz Ul. Bramante 5 na tovorniku pomagal raztovarjati deske, pa se mu je spodrsnilo in je padel s tovornika. Pri tem se je pobil in ranil po levi nogi, zaradi česar so ga sprejeli na II. kirurški oddelek in se bo moral zdraviti 10 dni.

—«»—

* Na ortopedski oddelek so včeraj dopoldne sprejeli s pridržano prognozo 86-letno Rozo Zbogar vd. Oblak iz Ulice Tommaso Grossi 26, ki je nerodno padla v spalnici in si zlomila levo nogo.

—«»—

Zadnja pot Josipa Škrka

Velika množica ljudi je včeraj popoldne spremila na zadnji poti pok. Josipa Škrka. Krsto z njegovimi posmrtnimi ostanki so pripeljali do Malnarjeve hiše v Šempolaju, odkoder se je razvil pogrebni sprevod. Pokojnika so že iz Trsta spremili številni prijatelji, tu pa so bili zbrani njegovi prijatelji in znanci iz Trnovice, Bajte, Šamatorce, Praprota, Prečnika, Šempolaja in drugih vasi ki so prišli, da se od njega za vedno poslovijo.

V pogrebnem sprevodu je bilo mnogo vencev in cvetja, za krsto pa so poleg sorodnikov stopali župan in občinski svetovalci, predstavniki političnih organizacij, partizanskih združenj in političnih preganjancev. Ko so krsto spustili v grob, se je od pok. Josipa Škrka poslovila Marija Bernetič.

Naj mu bo lahka domača zemlja!

Za pomoč prizadetim po potresu v Dalmaciji

Naša akcija za pomoč prebivalstvu Dalmacije, ki je bilo tako hudo prizadeto zaradi potresa, v teh dneh le počasi napreduje. Očitno je, da se v žepih in družinskih blagajnah občutijo zadnji dnevi v mesecu, kar je seveda popolnoma normalen pojav. Toda kljub temu gre naprej, in prepričani smo, da akcija ne bo zamrla. Na razpolago je še precej dni in v tem času bomo — tako smo prepričani — prav gotovo dosegli vsoto, ki smo si jo na tihem postavili za cilj.

Včeraj so prispevali:

Rudolf Kerkoč 1.000 lir, Zora Scheimer 1.000, Lidija Sancin 1.000, Mira Lavrenčič 500, Rudolf Križmančič iz Padriča 500, Claudia in Miro 1.000, Mila in Dani 1.000, Frančiška Resinovič 500, Andrej Gombač 500, Jakob Stoka 500, Josip Kosovel 500, Ivan Ban s Proseka 47, 1.500, Danilo Godina 1.000, Rudolf Hrovatič 1.000, Sergij in Hermina Germani 2.000, družina Giuliani - Ricmanje 300, Mili Križman - Bazovica 2.000, Ernest Piščanc 1.500, K. Kravos 5.000, Zora Benič 3.000, Ivan Gruden - Nabrežina 178, 500, Z. M. 1.000, B. F. 1.000, Karel dr. Ferluga 2.000, družina Mirko Dovšak - Križ 3.000, Marija Sosič - Opčine 1.000, Josip Devecchi 1.000, Marija Weisenfeld 2.000 lir.

Do predvčerašnjim smo nabrali 702.600 lir prispevkov, tekom včerajšnjega dne pa 36.800 lir.

SKUPAJ 739.400 lir.

PRISPEVKE SPREJEMA TA UREDNIŠTVO NAŠEGA DNEVNIKA V UL. MONTECCHI 6 IN UPRAVA V UL. SV. FRANČIŠKA 20-III.

Še iz razprave o mestnem regulacijskem načrtu

Veliko pomanjkanje načrtnosti glede raznih družbenih naprav

«Samostojna» naselja daleč izven mestnih središč so se doslej le slabo izkazala - Nezadovoljive perspektive za mestni promet

Včeraj smo objavili kritiko socialistov na račun mestnega regulacijskega načrta v zvezi z vprašanji, ki jih v njem sploh niso načeli; danes pa bomo videli, kako je načrt rešil tista vprašanja, ki so v njem načeta. Pri tem pridejo v poštev tri plati načrta, to je: predlog za ustanavljanje samostojnih naselij, razdelitev mestnega središča na področja ter programi javne intervencije v gradbeništvu.

Svetovalec odv. Senigaglia je najprej naštel vseh 18 novih naselij, med katere spada tudi Skedenj, ki bi poleg številnih novih zgradb, ohranil svoje staro lice. Kar se tiče moderne teorije «decentralizacije» bivališč, ni dovolj da se uporablja le ta kriterij, marveč je treba «decentralizirati» tudi industrijo, tako da bo imelo bodoče naselje tudi od česa živeti. V Trstu so zgradili po tem kriterju samo naselje San Sergio. Kar se tiče naselij samih «ljudskih» hiš, je povojna parksa dokazala, da je življenje v njih zelo pomanjkljivo, če so daleč na mestnem robu in če ne razpolagajo z vsemi potrebnimi družbenimi ustanovami. Ugotovili so na primer, da družbeno življenje v takih naseljih zamre, stiki med ljudmi se vedno bolj redčijo in vsi se čutijo zapostavljene v primeri s prebivalci mestnega središča. Nadalje nastajajo taka naselja okrog mesta kot nekak obroč in se pri tem ne izbira natančna usmeritev. Taka naselja pomenijo tudi hudo breme za občine, ker se višajo izdatki za razne priključke in usluge. Pri nas je že naselje San Sergio pokazalo, da bi bila filobusna proga vanj zelo pasivna, občina pa ni hotela sprejeti vzdrževanja zasajenih površin, ki jih je pripravil INA-Casa. Ko bodo ustanovili vseh 18 naselij, bo treba pomnožiti te težkoče z 18. Vse to bi se dalo razumeti, če bi bila ta naselja res potrebna. Občina bo na vsak način imela velike izdatke za prometno povezavo z naselji in za razne napeljave. Ker pa se bo s tem povečala vrednost raznih zemljišč, bodo imeli od tega korist le razni špekulanti z zemljišči in gradbeni podjetniki.

Z ustanavljanjem naselij občina nekako prepušča tudi mestni center zasebnim špekulantom, ki se bodo skušali s tem okoristiti. Vprašanja obrobnih naselij ni mogoče pravilno postaviti, če ne odgovorimo prej na naslednja vprašanja: Kdo bo uresničil ta naselja, s kakšnimi nameni in sredstvi in s kakšnimi jamstvi za skupnost? Koliko bodo stala meščane? Kdo bo imel dobiček od tega?

Druga plat je razdelitev mestnega središča na področja. Področje A načrta se omejuje na strogi center, kjer je mnogo palač z novoklasičnimi pročelji zgodovinske in arhitektonske vrednosti. Vendar so tu vprašanja kroženja vozil, higiene, neracionalnosti zgradb itd., zaradi česar bi hladni tehniki predlagali, naj se vse to podre. Kaj predlaga glede tega načrt? V splošnem ohranja sedanje ceste in skoraj ničesar ne predlaga. Načrt celo dopušča še večjo gostoto stavb, zaradi česar bo zašel promet še bolj v zagato in bo vladala v njem še večja zmeda. Načrt pa predvideva tudi, da bodo podrli poslopja okrog «Portici di Chiozza», tako da se Ulica Battisti podaljša do Ponteroša. Že sedaj pa je na tem križišču največji promet, a bi se z zgraditvijo nove ceste še bolj povečal.

Končno je treba ugotoviti, da ostaja program javne intervencije v razvoju naprav na občinskem ozemlju popolnoma shematičen ter je v nekaterih pogledih popolnoma negiben. Pri tem mislimo zlasti na vse razne občinske uslužnostne naprave, ki olajšujejo stike med krajem bivanja in dela. Poleg tega je treba upoštevati tesno povezavo med vsemi zahtevami modernega življenja in ustanovami, ki mu služijo, kot na primer šole, trgi, bolnišnice in ambulante, športne naprave, naprave za razvedrilo, pokopališča, knjižnice itd. Vse te ustanove in naprave so kot celice živega bitja stkane med seboj in ravno od njihove soglasnosti in povezave je odvisen tudi učinek njihovega delovanja. Pri tem naj omenimo le, da dandanes vojašnice, pokopališča, ječe itd. ne spadajo v mestna središča. Zaradi tega je nujen organičen načrt, po katerem je treba skladno razporediti razne javne ustanove in naprave v določeni občinski skupnosti, če hočejo, da bodo dobro delovale. Če se bodo na primer gradile šole, igrišča in trgi «od primera do primera», bodo takšne rešitve vsaj neekonomične. Naš regulacijski načrt pa ne predvideva nobenih kakovostnih sprememb ter je poln verzeli na področju naprednega razvoja družbenih služnosti.

Spričo te negativne plati v tem načrtu zdaleč prevagajo pozitivne in te se tičejo samo delnih tehničnih plati urejevanja gradnje in mestnega prometa. V načrtu se opaža, da niso pritegnili k njegovi izdelavi sociologov. Zato je kljub vsej marljivosti občinskih tehnikov načrt hudo pomanjkljiv.

—«»—

Se ena lepa predstava

Edoardo De Filippo

«Vincenzo De Pretore»

Gledališka skupina «Teatro Mediterraneo», ki jo vodi Livio Ardenzi, nam je dala včeraj zvečer še eno lepo predstavo. Na sporedu je bil «Vincenzo De Pretore», delo Eduarda De Filippa, ki je svoje delo tudi sam zrežiral.

Vincenzo De Pretore je tipičen predstavnik revnih plasti Neaplja. Zrasel je brez staršev, nikoli ni vedel, kdo je njegov oče. Potem se je nekako osamosvojil z majhnimi tatvinami in našlo se je tudi dekle, ki se je vanj zaljubilo. Vincenzo ni kak pokvarjenec, ki bi hotel dekle izkoriščati, temveč raje predlaga čakanje. S svojim «poklicem» pač ne more ustvariti osnove za poroko. Ko pa se hoče spričo obupanosti dekleta že vdati, ga aretirajo. Ko pride iz zapora, nadaljuje svoj posel, pri tem pa vestno prižiga sveče pred svojim zaščitnikom sv. Jožefom. Toda nekoč preveč nerodno izmakne torbo nekemu bančnemu uradniku, ta strelja za njim in ga hudo rani. Pomoč v bolnišnici ni pomagala in Vincenzo mora umreti. Pred smrtjo pa še zasanja nebesa, ki so po njegovih predstavah dokaj preprosta. Nastopijo pa tudi tisti zemljani, s katerimi je imel Vincenzo največ posla in vsi mu njegove pregrehe odpustijo.

Achille Millo, ki je bil prejšnje dni odličen Liolà v istoimenskem Pirandellovem delu, je včeraj igral Vincenza. Temu igralcu prav gotovo nič ne manjka za upodabljanje tipičnih predstavnikov Juga. In tako nam je bolj ugajal, dokler je bil še «živ» kot pozneje «mrtev». (V tem delu se je sploh celota nekoliko ponižala). Mlado dekle Ninuccia je Alida Chelli (do nedavna Rustichelli, znana iz televizijske oddaje «Volubile»), ki je še zelo mlada prišla h gledališču ter pri tem imela srečo, da je prišla v roke Eduardu De Filippu. Lahko bi imeli pri njeni igri tu in tam kako majhno pripombo, v glavnem pa je dosegla lep uspeh, ki ji je lahko poroštvo za napredovanje.

V ostalih vlogah so nastopili predvsem Umberto Spadaro, Italia Marchesini, Giusi Dandolo, igralke Michelotti, Monelli, Morandi ter še več drugih, ki so bili sposobni podati natančen posnetek neapeljskega življava.

V celoti dobra predstava, ki jo je vredno videti.

VI. GLEDALIŠKI PLES

BO JUTRI, 27. JANUARJA V PROSTORIH NA STADIONU «PRVI MAJ»
Pričetek ob 21. uri
Igral bo priznani orkester
DOBRO ZALOŽEN BIFE
Prodaja vstopnic in rezerviranja miz v Trž. knjigarni, Ul. sv. Frančiška 20, tel. 61792 in eno uro pred pričetkom pri blagajni dvorane.
VSTOP SAMO Z VABILOM
Zaželena temna obleka

GLEDALIŠČA in KINO

Slovensko gledališče v Trstu

sporoča, da bo uprizorilo v ponedeljek, 29. t. m. ob 20. uri v SEŽANI Tavčarjevo igro

«ZEH PRED SMRTJO»

ki jo je italijanska cenzura prepovedala.

Vsi tisti, ki bi želeli videti to predstavo, naj se zglasijo do ponedeljka na upravi Slovenskega gledališča v Ulici sv. Vida — tel. 38-236 za rezerviranje mest. Obenem SG sporoča, da bodo morali interesenti sami poskrbeti za prevoz v Sežano in nazaj.

GLEDALIŠČA

VERDI

Danes ob 21. uri skupina «Teatro Mediterraneo» ponovi igro Eduarda De Filippa «De Pretore Vincenzo». Režija avtorja.

TEATRO NUOVO

Danes ob 21. uri «Potepuh z Zahoda». Abonma G. Vstop nice so na razpolago pri gledališki blagajni ter pri Centralni blagajni v Pasaži Protti.

PLANINSKO PREDAVANJE

SPD v Trstu priredi v četrtek, 1. februarja t. l. ob 20.30 v Gregorčičevi dvorani predavanje znanega slovenskega planinca in plezalca RADA KOČEVARJA

«OD TRIGLAVA DO DUBROVNIKA»

s spremljavo številnih barvnih diapozitivov.

KONCERTI

Tržaška filharmonija bo priredila danes ob 21. uri v Avditoriju simfonični koncert. Dirigent Hermann Michael, nagrajenec z nagrado Cantelli. Sodeloval bo pianist Emilio Riboli.

Na koncertu bodo izvajali skladbe Mozarta, Haydna in Brahmsa.

Prodaja vstopnic v Pašazi Protti.

KINO

Nazionale 15.00 «Zmeneki» (L'appuntamento). Annie Girardot, Jean Claude Pascal. Prepovedano mladini.
Fenice 16.00 «Rimska pomlad gospe Stone» (La primavera romana della signora Stone). Vivien Leigh, Warren Beatty.
Excelsior 15.00 «Zajtrk pri Tiffanyju» (Colazione da Tiffany). Eastmancolor. Audrey Hepburn. Prepovedano mladini.
Grattacielo 16.00 «Baraba», Technicolor. Anthony Quinn, Silvana Mangano, Ernest Borgnine, Katy Jurado.
Arcobaleno 16.00 «I comanceros». Barve de Luxe. Jahn Wayne, Lee Marvin.
Supercinema 16.00 «Benito Mussolini, anatomija diktatorja» (Benito Mussolini anatomia di un dittatore). To je več kot dokument, to je zgodovina nas vseh.
Alabarda 16.00 «Steza ljubimcev» (Il sentiero degli amanti). — Technicolor. Susan Hayward, John Gavin.
Aurora 16.00 «Neizprosno mesto» (La città spietata). Prepovedano mladini.
Cristallo 16.30 «Pekel v Madison avenue» (Inferno a Madison avenue).
Garibaldi 16.00 «Ferdinand I. neapeljski kralj» (Ferdinando I re di Napoli). Peppino De Filippo, R. Schiaffino.
Capitol 16.00 «Navaronski topovi» (I cannoni di Navarone).
Impero 16.30 «Običajni roparji v Milanu» (I soliti rapinatori a Milano).
Italia 16.00 «Napeta vrv» (La corda tesa). Annie Girardot, Francoise Perrier. Prepovedano mladini.
Massimo 16.00 «Počitnice v Srebrnem zalivu» (Vacanze alla Baia d'argento). Nico Fidenco, Peppino Di Capri. Prepovedano mladini.
Moderno 15.30 «Benito Mussolini». Prvič v Trstu. Film Roberta Rossellinija.
Astra 16.30 «Kirasir» (Il corazziere).
Astoria 16.30 «Deset božjih zapovedi» (I dieci comandamenti). Technicolor. Charlton Heston.
Vittorio Veneto 15.00 «Pogum in izziv» (Il coraggio e la sfida). Dirk Bogarde, Milene Demongeot.
Ideale 16.00 «Povratek v Peyton Place» (Ritorno a Peyton Place). Technicolor. Prepovedano mladini.
Marconi 16.00 «Tri leta pekla» (Tre anni d'inferno). Susan Cabot.
Abbazia 16.00 «Tomahawk, vojna sekira» (Tomahawk scure di guerra). Technicolor. Van Heflin.
Odeon 16.00 «Ježa smeha» (Cavalcata della risata). Stanlio in Olio.

Kino ROSANDRA - Boljunec
predvaja danes 26. t. m. ob 19.30 Metro barvni film:
«KARAMAZOV»
Igrajo: YUL BRYNER, MARIA SCHELL, CLAIRE BLOOM, ALBERT SALMI, R. BASEHART

Kino na Opčinah
predvaja danes 26. t. m. z začetkom ob 18. uri film:
«KAČJA HČI»
(La figlia del serpente)
Igrata: JOHN Mc CARTHY in SUSAN TRAVERS

izleti

Smučarski izlet na Lokve

SPDT priredi v nedeljo 4. februarja smučarski izlet na Lokve (tudi nesmučarji pridejo na svoj račun), kot pripravo in trening za

OB ISTOČASNEM PRIKAZOVANJU DVEH PROTIFAŠISTIČNIH FILMOV V TRSTU

Zakaj odpor italijanske cenzure do filma «All'armi, siam fascisti»

Ali je v Italiji res še vedno nemogoče z umetniškim filmskim dokumentarijem odkrito in odločno obsoditi fašistično diktaturo?

Te dni predvajajo v Trstu dva filma dokumentarnega značaja, katerih vsebina obravnava vprašanje fašizma in z njim povezane usode Mussolinija. Pripravljen je še tretji z isto vsebino ,ki pa ga še ne vrtijo, ker so v zvezi z njegovo ostro kritično in polemično vsebino, naperjeno proti fašizmu, nastopile nekatere simptomatične težave. S tem v zvezi objavljamo pričujoči sestavek:

Sleherno nasprotovanje temu, da se zgodovinsko osvetlita ter objektivno prikaže ta vloga in pomen fašizma, vsak poizkus, da se ta pomen in vloga, kot tudi njune posledice, omalovažujeta, zmanjšujeta ali ponarejata, pomenijo v resnici bolj ali manj prikrito apologijo fašizma samega. Takšna apologija pa je v tesni zvezi z določenimi preživelimi, a še vedno močno zakoreninjenimi interesi, ki naj jih, kot se zdi, neki novi fašizem, danes kot takrat, znova potrdi in s pomočjo najbrutalnejših metod in sredstev dokončno uveljavi.

In kaj menijo o tem današnji uradni predstavniki republikanskih državnih in političnih ustanov, predstavniki demokracije, vztrajni tolmači in zagovorniki «enakosti» in «svobode», večni pridigarji o ljubezni in ponižnosti?! Kakšna so njihova stališča ter ukrepi spričo konstantne nevarnosti od strani združenih starih in novih fašističnih hierarhov, notoričnih agentov raznih nacionalnih ter mednarodnih monopolov?!

Praktično ne napravijo ničesar!

Pač, od časa do časa se na ta račun čuje kak ne preveč oster ukor, tu in tam opazi ostrejši izraz, tako zaradi ugleda same «demokracije». Zakaj, če je fašizmu danes dano živeti, potem «demokracija» vsekakor je. In če «demokracija» obstaja, če obstajajo svoboda združevanja, govora in tiska, imajo, seve, po logiki te in takšne demokracije, sicer nerazumljive za vse in vsakogar, pravico do omenjenih demokratičnih rekvizitov tudi fašisti. Verjetno oni še bolj, če ne zaradi drugega zato, da se v nacionalnem merilu ustvarijo prav za potrebe takele krščanske «demokracije vsesplošnega bratenja in objemanja» določeni politični proporci in ravnovesja, brez katerih bi poleg vseh mogočih «svobod» prišla v nevarnost tudi ona najpoglavitnejša, namreč svoboda neomejenega pridobivanja in nadaljnjega večanja privatne lastnine. Torej to, kar je najsvetejše in nedotakljivo tako za ene kot druge, ne glede na določene medsebojne razlike v ocenjevanju ter izvajanju omenjenega pravila.

Torej za to gre! In prav zaradi tega fašizem danes še živi. Proti njemu se ne gre zaganjati, zoper njega malodane ni smeti nič napisati. Niti ga v sliki ali z besedo prikazovati v njegovi pravi podobi, pa tudi ne izreči preostro besedo, če hočeš, da ne bo zamere.

V sramoto našega stoletja in toliko slavljene demokracije, resnica je, da je tako! Dokazov za to, kolikor človek hoče! Malone vsak dan!

O tem bi znali kaj povedati, splesti celo v zanimiv scenarij za nov film režiserji Micciche', Dal Fra in Cecilija Mangini. Preveč tvegana zadeva sicer, saj so nedolgo tega posneli odličen film «All'arme, siam fascisti» in si zaradi tega kmalu opekli prste. Uradna italijanska cenzura ga namreč skuša na vse načine bojkotirati, dasiravno gre za povsem objektivno prikazovanje okrog petdeset let zajemajoče obdobje italijanske zgodovine, pri čemer, razumljivo, pa ni moč enostavno mimo določenih sramotnih dogodkov in dejstev, pogojenih in povzročenih od fašizma in tistih političnih ter ekonomskih sil, ki so ga pripeljale na oblast.

Ustanova «Luce», ki je ustrezno podprla že marsikateri filmski poizkus na temo dvajsetletne fašistične diktature, če je le bil kolikor toliko «dostojen», se pravi do fašizma ne pretirano kritičen ali polemičen, v svoji sodbi ne preoster in raje bolj medel, pa je v odnosu do omenjenih treh režiserjev zavzela stališče, ki pomeni očitno diskriminacijo ekonomskega značaja, dasiravno iz eminentno političnih razlogov.

Film «All'armi, siam fascisti» zaradi svoje odkritosrčnosti in objektivnosti premnogim pač ni všeč. Brez dvoma je njihova težnja, da se njegovo predvajanje prepreči. Za to je bilo potrebno, da so omenjene tri režiserje pač stisnili pri žepu, zahtevajoč kot ceno za storjene usluge in material po 25 tisoč lir za vsaki meter filmskega traku, nasproti 1000 liram, kolikor so jih bili zahtevali za meter filma «Italiani all'inferno», odkrito ubranega na znano in skrajno zoprno struno nostalgičnega pogrevanja minule slave.

Film «All'arme, siam fascisti» je odlično dokumentarno delo, katerega edina slabost je, kot že rečeno, da je preveč odkritosrčno. Na primer tam, kjer prikazuje vlogo in odnos Vatikana do fašizma, oziroma Mussolinija, in kjer komentator (film namreč ves čas spremlja govorjeni komentar) navaja besede Pija XI.: «Ce se Mussolini zruši, se hkrati zruši tudi država. Mussolini je obrzdal anarhijo, h kateri tako liberalizem kot socializem, ki ju je cerkev obsodila, neizprosno vodita.»

In tako je prišlo, 11. februarja 1929 l., do pomiritve med fašistično državo in katoliško cerkvijo, ker so pač takšno pomiritev in nadaljnje vse tesnejše sodelovanje narekovali skupni politični in materialni interesi.

Nekdanji neznatni učitelj in falirani socialist Mussolini, po nekem operetnem pohodu na Rim, v resnici pa na osnovi odločitve vsemogočnih gospodarjev italijanskega finančnega ter agrarnega kapitala, za nesrečo Italije postavljen na prestol absolutnega diktatorja, se je zatem nebrzdano pognal po poti najbrutalnejšega nasilja, slepo sledeč svojemu gonu za veličino in slavo, svoji megalomanski sli, da uresniči nekakšen svetovni imperij.

Svoj načrt je, ob pomoči njemu najzvestejših, začel izvajati s skrajno brezobzirnostjo in krvoločnostjo, začenši z odpravo vseh najosnovnejših pravic italijanskega ljudstva, z umorom Matteottija, Piera Gobettija, don Minzonija, Gramscija in neštetih drugih, ki so skušali rešiti čast, svobodo in demokracijo Italije pred kugo fašistične inkvizicije.

Uničeni so bili delavski sindikati in z vsemi sredstvi je bil strt sleherni odpor proletariata, toda na svojo stran si ga fašizem ni pridobil.

«Proletariat,» je priznal sam Mussolini, «je v pretežni meri daleč od našega režima.»

Proletariat pa na Mussolinijevi strani ni mogel niti iz enostavnega razloga, ker je sleherni dan na lastnem hrbtu občutil njegov bič, ker je nezmotljivo slutil, da italijanskemu ljudstvu nosi nesrečo, da se pripravlja na najbolj krvava osvajanja, uničenja, se pravi na vojno. In res so kmalu zatem sledili napadi na nikogar ogražajočo Abesinijo, na republikansko svobodoljubno Španijo, zatem Albanijo in Grčijo. In končno je prišla na vrsto še Jugoslavija, kjer so bili storjeni neizmerni zločini, vse za slavo in čast velikega Mussolinijevega imperija. Duce je italijanskemu ljudstvu s svojimi divjaštvi pripravil tolikšno tragedijo in mu na glavo poveznil toliko sramote, da mu to nikoli ne bo ne odpuščeno ne pozabljeno.

Potem še povezava s Hitlerjem, tragedija italijanskih mož in mladeničev na ruski fronti, sto in sto tisoči žrtev v severni Afriki. Sramota kapitulacije in obup nad prihodnostjo. Nemške represalije in zatem odpor italijanskega ljudstva, ki je znova našlo samo sebe v partizanskih borbenih formacijah. Vloga republike Salò in dokončno izdajstvo Mussolinija nad lastnim ljudstvom. Zmaga nad silami fašistične osi in njegova nečastna smrt na «piazza Loreto».

To bi bila kratka vsebina filma «All'arme, siam fascisti». Zavoljo zgodovinske resnice in potrebe, da si italijanski ljudje ustvarijo docela jasno sliko, kaj je fašizem za Italijo pomenil, kako in kam jo je pripeljal, pa še zavoljo tega, da bi se pravočasno zavrnila ponovitev podobne nevarnosti, ki dejansko obstaja, so že zgoraj omenjeni trije napredni režiserij prikazali Mussolinija in fašizem takšna, kakršna sta v resnici bila. Nič več in nič manj.

Zdi pa se, kot bi to bilo za sedaj še prepovedano, kot bi to nekoga motilo. In to je, kar nas močno zaskrblja, zakaj prav na osnovi takšnih slabosti, takšne nemoči, kot jo opažamo danes, je fašizem zrasel in se razbohotil.

«Pravice v ljubezni»

50 lepih deklet je te dni manifestiralo po milanskih ulicah za pravice žena v ljubezni. Kakšna so bila njihova gesla je razvidno iz transparentov, ki so jih nosile

IMENSKO REŠETO

Za dosledno rabo pravih slovenskih imen naših krajev

Spoznavaj svojo domovino, svoj jezik, pa ju boš vzljubil. To je stara globoko psihološko utemeljena rečenica. Ta nam daje razumeti današnjo frfrasto kulturo, ki goni z «motorno» mrzlico ljudi po svetu, da v svoji «moderni» blaziranosti ne poznajo ne lastne ne tuje zemlje.

Pri čitanju naših periodičnih listov ali pri poslušanju radia, posebno tukajšnjega «slovenskega» radia Trst-A, se človek včasih zgrozi pri poslušanju «speakerjev» oziroma «speakeric».

Poslušam: dvakrat zaporedoma je ponovilo «Lučiniko» za slovensko ime Ločnik pri Gorici na poti v Brda. Ali morda smatra radio Trst-A, da se kraj, ki je res po precejšnji večini furlanski, a je med Slovenci znan le po tem izvirno slovenskem imenu — (a do zadnjih let je imel tudi slovensko osnovno šolo) mora imenovati po italijanskem, slovenskemu imenu prilagojenem, imenu, — torej po znanem fašističnem zakonu?

Neštetokrat sem slišal o «Vójščici» na radiu Trst A, ki je gotovo izgubil vse simpatije v tej naši vasi, ko mu tako nemarno pači ime Vojščica, ki ga vsak pravi Tržačan pozna. Saj je to vas, ki je še pred malo desetletji, res danes preko meje, dnevno dobavljala Trstu mleko.

Zelo pogoste so napake po slovenskih uredništvih glede predloga «v» ali «na» h krajevnemu imenu. Se sedaj dela v časopisju reklamo prosvetno društvo za izlet v Lokve. Ne le v obližju, se ne bo nikdo izpozabil, za tako rabo: vedno gredo oz. hodijo na Lokve, kakor hodijo iz Soške doline vedno na Trbiž. Sicer pa se pri nas zelo mešajo še sedaj predlogi za najbližje kraje, na pr. v Bazovico, toda na Prosek ali na Kontovel in ne narobe.

Bilo je že večkrat govora tudi o krajevnih imenih, ki imajo izvor v osebnih imenih. Tu se uporablja predlog k ali h, in ne v ali na. Zato hodimo vedno k Lovcu (le uši, bolhe ali klopi lezejo na lovca). Enako se vozimo k Frnetičem ali k Domju (to je bil furlanski kovač v tej vasici). Sicer pa bi bilo že davno potrebno, da uporabljamo pravo krajevno, staro ime: Lakotišče, bolj proti Dolini pa Kremenka, za kar italijanski tisk uvaja spomin na staro «Mattonaio di Trieste», ki je nihče več ne pomni. Zato pa dela le zmešnjavo s sedanjo opekarno pri Orehu, proti Križpotju pri Ospu, k Adamiču. K Banom! Tu se že polagoma izgublja smisel za prvotno osebno ime, ki se je posplošilo na poznejše naselje sorodnikov prvotnega Bana, itd.

Naša stara pristna slovenska imena so del zgodovine teh krajev, ki je ime vsebuje, zato jo moramo poznati in spoštovati. Tržaški italijanski nacionalisti seveda tega ne poznajo in nočejo priznati, ker bi sicer s tem priznali kar hočejo ubiti. Ali pa se hočejo sami reševati iz zadrege priseljenca brez tradicije s starim «rimskim», kandlerovskim prezirom nad «barbarskimi» slovenskimi imeni, s tem, da se igračkajo z vsemi mogočimi, največkrat nemogočimi skovanimi spakami, ki jih prekladajo, menjavajo razni uradi, poverjeni s to roboto

Vedno pogosteje se uporablja pod italijanskim vplivom tudi ime Griža za vrh pri Kontovelu-Proseku, kamor naj bi speljali žičnico s Čedaza. Italijanski zemljevidi pišejo za ta vrh Monte Grisa, pač iz površnosti in po težnji, da bi ime zvenelo čim bolj italijansko. Nekateri italijanski etimologi poskušajo izvajati besedo griža celo iz latinščine

Slovenski tisk ima tu za mejo v pogledu krajevnih imen večjo odgovornost kot kje drugje, zato se ne sme zaletavati k stvarem, ki niso gotove. Kjer ni gotovosti naj se pri domačih ljudeh (ne Tržačanih!) pouče o pravi domači izgovarjavi, o imenu, potem naj ga šele pišejo.

Ime Griža je po Tržaškem silno razširjeno; stotina jih je ali še več. Zato je brezbarvno, neizrazito, predvsem snovno ime, ki izraža le svojo karsološko vsebino t. j. kraško skalnato ozemlje, razrvano po eroziji v škraplje in apnenčev drobir, ki ovira vsako rastlinsko rast.

Italijanska raba Monte Grisa je povzeta po slovenskem ledinskem imenu barkovljanske Griže, ki se razteza po jugovzhodnem pobočju omenjene kote 335 m v smeri proti Barkovljam. Najmanj toliko sta zato upravičeni imeni, ki se tudi uporabljata iz slovenskih ledinskih imen na severnem polžnem pobočju, t. j. Vejna ali Gornja Vejna ali pa Starčev Zagod (iz závodje ime, ki je po našem Krasu zelo razširjeno, kjer je pač voda tolikšnega pomena), ki ga za to kvoto uporablja še zemljevid SPD iz l. 1912. A vse to so le deli položnega pobočja te vzpetine. Mi pa hočemo dobiti ime vrha ali grebena, ki ima res proti zahodu ime Parkljevega hriba, a le bolj s kvoto 332 m, ker pa je to ime že bolj znano in razširjeno za greben vzhodno od Openskega Vrha, uporaba tega imena ni najbolj primerna. Kontovelci so že po slovenski slovnici najbolj upravičeni, da mu dajo ime. Vse divje razrvano skalnato pobočje proti morju, ki sega prav do vrha, imenujejo Rèber (v narečju Rjèber), deloma tudi Velika Reber. Ker je to lepo slovensko, sicer snovno ime drugod na Tržaškem nepoznano in ni razširjeno, je že samo na sebi dovolj značilno. Vendar če ga hočemo točneje označiti, za razliko od drugih po Sloveniji, je umestno, da ga poimenujemo v polnosti Kontovelska Reber. Iz vseh teh razlogov menim, da je vsestransko najbolj primerno ime za ta vrh: Reber ali točneje Kontovelska Reber.

Cas bi že bil, da bi razen tiska in radia tudi slovenske šole na Tržaškem kaj več prispevale k čiščenju tega tujerodnega plevela in imenoslovju naših pristnih slovenskih krajev

Z. JELINČIČ

POMEMBNA PRELOMNICA V RAZVOJU JUGOSLOVANSKE AVTOMOBILSKE INDUSTRIJE

Znana mariborska tovarna «TAM» gradi Inštitut za motorje in motorna vozila

Inštitut bo omogočil hitro vzgajanje domačih strokovnjakov in odprl nove velike proizvodne možnosti

Dokončno osvajanje proizvodnje Dieslovih motorjev na zračno hlajenje v Tovarni avtomobilov in motorjev «TAM» v Mariboru je prav gotovo najbolj viden uspeh, ki je bil v letu 1961 zabeležen na področju jugoslovanske avtomobilske industrije. Z osvajanjem tega pomembnega proizvoda po licenci znane nemške tvrdke Klöckner - Humboldt - Deutz, se je Jugoslavija naenkrat uvrstila med redke dežele na svetu, ki danes že proizvajajo tudi zračno hlajene Dieslove motorje. To je zares pomemben uspeh, ki je razbremenil jugoslovansko gospodarstvo dajatve velikih vsot deviznih sredstev za nakup takšnih sodobnih motorjev v tujini, hkrati pa pripomogel, da se je tovarna «TAM» kot najstarejša avtomobilska tovarna v Jugoslaviji postavila na svoje noge in bo odslej mogla tudi sama z lastnimi silami razvijati svojo bodočo proizvodnjo. Triletne izkušnje v osvajanju tega zahtevnega proizvoda so prav gotovo bogata osnova za novo razvojno pot, zlasti še, ker je že ob sami dokumentaciji, ki jo je dobila od licenčnega partnerja, bilo potrebno pripraviti mnogo orodja in naprav za sodobno proizvodnjo posameznih delov takšnih motorjev. Ni slučaj, da tovarna «TAM» poleg stotine modernih obdelovalnih strojev in avtomatov danes razpolaga tudi s serijami avtomatskih strojev, ki so povezani v tako imenovano transferno linijo, ki je to pot že delo domačih strokovnjakov. In vendar vemo, da s transfernimi linijami danes razpolagajo le najmodernejše avtomobilske tvornice. Sicer pa v ogromnih proizvodnih halah te tovarne lahko zasledimo še celo vrsto sodobnih naprav, ki jih je oblikovala roka «TAM»-ovih inženirjev, ne glede na to, da so oni prav ta leta imeli mnogo opravka s konstruiranjem novih motornih vozil in njim primernih orodij.

Strokovni kader inženirjev in tehnikov si je v nekaj letih nabral toliko znanja in izkušenj, da bi te izkušnje ne kazalo zanemariti. Nasprotno, strokovnjaki bodo v doglednem času dobili nov delovni prostor, v katerem se bodo lahko temeljiteje posvetili tudi raznih raziskovanjem. Do tega verjetno zlepa še ne bi prišlo, ko bi ne imeli v Jugoslaviji že tako razvit in utrjen sistem delavskega upravljanja, sistem delavskih organov, ki samostojno upravljajo ne le z osnovnimi sredstvi tovarne, temveč z vso njeno sedanjo in perspektivno ekonomiko. Če pravimo delavski organi, potem moramo pač vedeti, da se v teh organih poleg delavcev nahajajo tudi inženirji, tehniki — skratka najboljši in najsposobnejši ljudje iz celotnega kolektiva, ki vedo kakšno pot je treba ubrati, da bo tovarni in njim vsem, ki v njej delajo, zajamčena bodočnost in razcvet.

Ob takšnih uspehih, ki jih je dosegel kolektiv «TAM» v zadnjih nekaj letih, a zlasti lani, bi se marsikdo uspaval, to pa za vsako tovarno obeta le stagnacijo. Kolektiv «TAM» pa ve, da vsaka pot mora voditi le naprej in če še ni docela izhojena, jo je treba utrditi in tlakovati. Prav zato se je delavski svet po obširnih analizah, razpravah in razglabljanjih odločil, da si bo ustanovil lasten inštitut za motorje in motorna vozila in si tako ustvaril lastne temelje za svoj bodoči razvoj, kar bo koristilo celotnemu gospodarskemu razvoju Jugoslavije in njene avtomobilske industrije. Vloga in naloge tega inštituta so bile spričo analiz vseh potreb in uspehov kaj hitro jasne in danes ima cel kolektiv omenjene tovarne v svojih zamislih že prav jasno tudi zunanjo sliko tega novega in nadvse pomembnega inštituta, katerega maketa je razvidna tudi iz priložene fotografije. V novem inštitutu, ki so ga že začeli graditi, bodo domači strokovnjaki raziskovali in študirali sedanje in nove proizvode, projektirali in konstruirali bodo nove motorje, nova vozila, hkrati pa reševali probleme nadaljnje mehanizacije in avtomatizacije proizvodnje z uporabo raznih pnevmatskih, hidravličnih, električnih in elektronskih naprav. V tem inštitutu se bo dejansko vzgajal tudi prvi kader znanstvenikov za področje jugoslovanske avtomobilske industrije. To delo bo tembolj plodno, kajti ideja za takšno razvojno dejavnost ni tuja niti drugim podjetjem avtomobilske industrije v Jugoslaviji. O takšnem ali podobnem institutu danes razmišlja tudi kolektiv tovarne motornih vozil «TOMOS» v Kopru, verjetno pa bodo o tem jeli razmišljati tudi kolektivi drugih tovarn, brž ko bodo dosegli takšno stopnjo razvoja proizvodnje. Tu se torej odpirajo široka vrata bodočemu samostojnejšemu razvoju avtomobilske industrije v Jugoslaviji, hkrati pa odpirajo tudi široke možnosti za še večje sodelovanje jugoslovanske avtomobilske industrije z avtomobilsko industrijo drugih naprednih dežel, zlasti na bazi koprodukcije. S takšnim inštitutom bo ugled jugoslovanske avtomobilske industrije samo še narasel.

MILOS MACAROL

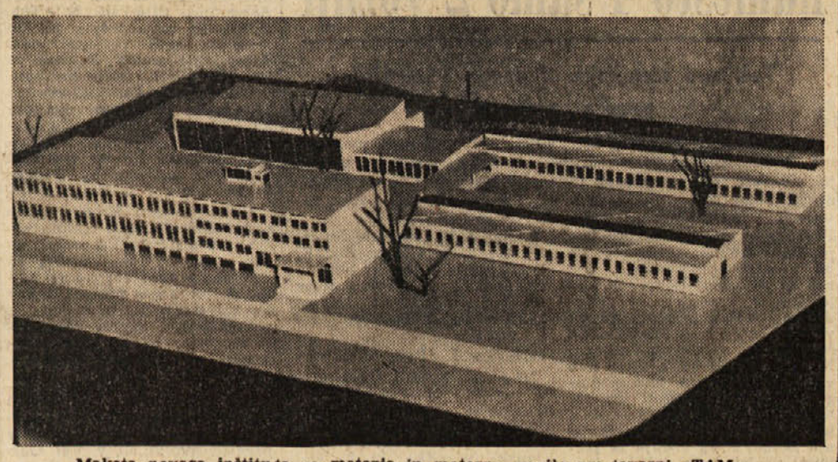

Maketa novega inštituta za motorje in motorna vozila pri tovarni «TAM»

—«—

Praktična kontrolna naprava

Da bi mogli naglo in praktično pregledati kovinske spoje na ladjah, cisternah in velikih kotlih, so v tovarni precizne mehanike v Tallinu izdelali novo prenosno napravo, ki s pomočjo žarkov gama in fotoelektrične celice takoj ugotovi napako v spoju. Prenosna naprava oddaja svetlobne žarke, ki se s preizkusnega predmeta odbijajo in spremenijo v električne znake, ki na določeni lestvici zaznamujejo vsako morebitno napako in tudi debelost kovine.

Turbinska lokomotiva za hladna področja

V velikih mehaničnih delavnicah v Kolomni so pred kratkim dokončali sovjetsko turbinsko lokomotivo, ki jo poganja plinska turbina s silo 3.500 HP. Med preizkušnjo je nova lokomotiva ob največji obremenitvi dosegla 100 km na uro. Prednost te lokomotive je ceneno gorivo — težka nafta, ter to, da se potrebuje vode. Nadaljnja prednost te lokomotive je pri tem, da bolje deluje pri nizkih temperaturah.

TEHNIČNE ZANIMIVOSTI IZ SOVJETSKE ZVEZE

Betatron in ciklični mikrotron v jedrskem središču v Tomsku

«Reaktor v bazenu» destilirane vode - Skoraj vse naprave izdelane v sibirskem mestu, ki postaja zelo pomemben znanstveni center

Sibirsko mesto Tomsk, ki je znano iz slovstva in stare zgodovine, se začenja omenjati tudi zaradi svojih uspehov v najnovejši znanosti — atomistiki. Tu imajo velik in bogat atomski center. Pred kratkim so k prejšnjemu betatronu priključili nov akcelerator — cikličen mikrotron, ki ima za raziskovanja na tem področju znanosti vrsto prednosti, med katerimi ta, da je mnogo bolj enostaven in zato cenejši od betatrona, hkrati pa potrebuje mnogo manj goriva. Novi mikrotron je že druga tovrstna naprava, ki so jo postavili v Sovjetski zvezi, izdelali pa povečini sami strokovnjaki iz Tomska.

S tem pa se sedanji načrt sibirskih znanstvenikov še ni izčrpal. V bližini Tomska grade nov atomski reaktor, katerega naloga bo raziskovanje sibirskih prvin. Gre za napravo «IRT-2.000», ki se loči od podobnih naprav po svoji enostavnosti, praktičnosti in cenenosti. «IRT-2000» deluje na temelju termičnih nevtronov. Pri njem uporabljajo destilirano vodo za prenos toplote in za zaščito. V načelu gre za «reaktor v bazenu» in je dejansko postavljen na dnu železobetonskega bazena. Aktivni del reaktorja leži 6 metrov pod vodo, ki ščiti vso okolico. Poleg tega je novi reaktor opremljen še z novim modernim kontrolnim sistemom. Reaktor še ni dokončan, točneje ni še dokončano poslopje, ki ga nad njim grade in bo vsa naprava z zgradbo vred dokončana čez leto dni. Vsa dela pri tem velikem prvenstveno novem podvigu opravljajo strokovnjaki Inštituta za jedrsko fiziko, elektroniko in avtomatizacijo iz Tomska. Naloga te naprave bo proučevanje učinka radiacij na razne kovine, prevodnike in tudi na živa bitja.

Avionska krila iz železobetona

Tehniki in inženirji moskovskega eksperimentalnega inštituta za cement in železobeton so izdelali nov način uporabe železobetona, ki se da uporabiti tudi pri mehaničnih gradnjah in napravah. Novi način pride posebno v poštev pri izdelovanju podstavkov, plošč in ogrodij za velike stroje. Trenutno izdelujejo načrte za velikansko prešo, pri kateri bodo uporabili posamezne elemente iz «novega» železobetona. Preša, ki bo deloma izdelana iz železobetonskih elementov, bo imela potisno silo, ki bo enaka teži, ki jo more prepeljati vlak s 1.000 vagoni. Že dosedanji poizkusi so pokazali, da se dajo elementi iz železobetona uporabiti tudi pri močnejših strojih in napravah, predvsem pri velikih napravah v valjarnah.

Največja «zanimivost» pri tem pa je ta, da se bo — kot zatrjujejo sovjetski strokovnjaki— mogel tovrstni železobeton uporabljati tudi za izdelovanje kril in trupov velikih transportnih letal in to celo z določeno prednostjo pred sedanjimi kovinskimi snovmi, ker da je železobeton boljši, ker laže zdrži vibracije kot jih zdržijo kovine.

RADIO TELEVIZIJA

Petek, 26. januarja 1962

Radio Trst A

7.30: Jutranja glasba; 11.30: Sopek slovenskih pesmi; 11.45: Vrtiljak, pisani odmevi naših dni; 12.30: Za vsakogar nekaj; 13.30: Glasba po željah; 17.00: Za prijeten uvod igra orkester Alberto Casamassima; 17.20: Pesem in ples; 18.00: Italijanščina po radiu; 18.15: Umetnost književnost in prireditve; 18.30: Skladbe italijanskih sodobnih avtorjev; 19.00: Sola in vzgoja; 19.15: Glasbeni kaleidoskop; 20.00: Sport; 20.15: Napoved časa; 20.30: Gospodarstvo in delo; 20.45: Motivi na klaviaturi; 21.00: Koncert operne glasbe; 22.00: Novele 19. stoletja. Guy de Maupassant: «Moj stric Julij»; 22.20: Moderna sonata: Pizzetti: Sonata v A-duru za violino in klavir; 22.45: Večer v Capocabani.

Trst

7.10: Tržaška mandolinistična skupina; 12.25: Tretja stran; 14.50: Quarantotti Gambini: «La rosa rossa»; 15.20: Orkester p. v. Guida Cergolija.

Koper

6.15: Jutranja glasba; 7.00: Prenos RL; 7.15: Glasba za dobro jutro; 7.45: Tečaj italijanskega jezika; 8.00: Prenos RL; 12.00: Glasba po željah; 12.40: Lahka glasba; 12.45: Glasba po željah, II. del; 13.40: Zbor RTV Beograd; 14.00: Vedre pesmi; 14.30: Iz operetnega sveta; 15.30: Domače aktualnosti; 15.40: Glasbena medigra; 16.00: Pevci in orkestri; 16.30: Današnje teme; 16.40: Skladatelj Ubald Vrabec; 17.40: Prijetne melodije; 18.00: Prenos RL; 19.00: Večerni komorni koncert; 23.00: Prenos RL.

Nacionalni program

6.30: Vreme na ital. morjih; 8.30: Omnibus; 10.30: Radijska šola, nato nadaljevanje Omnibusa; 12.20: Glasbeni album; 13.30: Zabavna glasba; 15.15: Poje Giuseppe Negroni; 15.30: Tečaj angleščine; 15.55: Vreme na ital. morjih; 16.00: Stiriperesna detelja; 16.30: M. Marini in njegov orkester; 16.45: B. Barber: Predsodki znanstvenikov pred novimi odkritiji; 17.20: Baročna glasba; 17.50: Svet v jazzu; 18.30: Enotni razred; 19.00: Oddaja za delavce; 19.30: Filmske novosti; 20.00: Glasbeni album; 21.00: Simfonični koncert.

II. program

9.00: Jutranje vesti; 10.00: Glasbeno - varietejski program; 11.00: Glasba za vas, ki delate; 14.00: Naši pevci; 15.00: Posvečeno Andreu Giraudu; 16.00: Program ob štirih; 17.00: Na programu Rimski-Korsakov; 17.30: Plesna glasba; 20.30: Gran gala; 22.15: Večerna glasba.

III. program

17.00: Skladbe Igorja Strawinskega; 18.30: Skladbe Emanuela Chabriera; 19.00: Italijanski jezik in politična enotnost; 19.30: Simfonija: Parafraza za dva klavirja; 20.00: Vsakovečerni koncert; 21.30: Radijska igra Samuela Bechetta: «Igra je pri kraju»; 22.35: Pregled angleške kulture; 23.05: Dallapiccola: Dialogi za čelo in orkester; Messiaen Meditations sur l'Ascension; 23.45: Poezije G. Stampe, P. Bemba in G. Della Casa.

Slovenija

5.00: Dobro jutro; 8.05: Nekaj odlomkov iz oper Nikolaja Rimskega Korsakova; 8.40: Orgle in orglice; 8.55: Pionirski tednik; 9.25: Kotiček za mlade ljubitelje glasbe; 10.15: Od tod in ondod; 11.00: Nikolovski: Suita; 11.15: Naš podlistek; 11.35: Sopek hrvatskih samospevov; 12.05: Belokranjske pesmi; 12.15: Radijska kmečka univerza; 12.25: Melodije; 13.15: Obvestila; 13.30: Jan Peerce in Leonard Warren; 14.05: Za šolarje; 14.35: Radi bi vas zabavali; 15.20: Beethoven z vedre strani; 15.45: Jezikovni pogovori; 16.00: Vsak dan; 17.05: Giovanni Battista Pergolesi; 17.45: Skerjanc: Prva simfonija; 18.00: Aktualnosti doma in v svetu; 18.10: Indonezijske pesmi; 18.25: Slovenska filharmonija; 18.45: Iz naših kolektivov; 19.05: Iz Donizettijevega Don Pasquala; 20.00: Instrumentalna glasba; 20.15: Zunanje-politični pregled; 20.30: Iz klavirskega in violinskega repertoarja; 20.55: Vladimir Ruždjak in Cvetka Ahlin; 22.15: Zvočni magazin; 22.50: Literarni nokturno; 23.05: Trije obrazi iz novejše evropske glasbe.

Ital. televizija

8.30: TV šola; 14.00: TV šola; 15.20: TV šola; 17.30: Program za najmlajše; 18.30: TV dnevnik; 18.45: Nikoli ni prepozno; 19.15: Simfonični koncert; 20.05: Barok v Svici; 20.20: TV šport; 20.30: TV dnevnik; 21.05: C. A. Kuget: «Srečni dnevi»; 23.05: TV dnevnik.

DRUGI KANAL

21.05: Petrolinijeva umetnost; 22.00: TV dnevnik ;22.20: Jazz v Italiji: 22.50: Ptice-ribiči.

Jug. televizija

Beograd 19.00: TV mesečnik — RTV Sarajevo; 19.30: Tajni dnevnik dr. Hudsona — serijski film. JRT 20.00: TV dnevnik. Beograd 20.20: TV o filmu; 21.05: Spored jugoslovanske kinoteke. JRT 22.30: TV dnevnik II.

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Dobra zamisel glede poslovnih zadev. Uspeh boste dosegli zaradi prestiža. S tem si boste utrdili položaj tudi pri ljubljeni osebi.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Svojo sedanjo dejavnost skušajte nekoliko poživiti. Prevzeti boste morali nove naloge. V večernih urah boste delali načrte o bližnjem potovanju.

DVOJCKA (od 21.5. do 22.6.) Dopoldne boste prišli v stik z ljudmi, ki bi vam znali pomagati. Zelo prijetne ure z osebo, ki jo imate radi. Utrujeni boste.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Na vrsti bo kup nevšečnih opravkov, ki jih skušajte opraviti dokler ste sveži. Neumestna vznemirjenost bo motila vaše čustveno razmerje.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Če boćete, da vam bodo vplivne osebe pomagale, jih morate k temu pripraviti. Ne pristajajte na vsako kaprico ljubljene osebe.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Nepričakovane ponudbe, ki vam bodo prišle kot nalašč pri sedanjem napornem delu. Bodite nekoliko previdni. V družini razumevanje in mir.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Edino z vztrajnostjo in dobro voljo si boste pomagali iz težav. Več vljudnosti in razumevanja do ljudi, ki vas imajo radi. Nekoliko nervoze.

SKORPIJON (od 24.10. do 22. 11.) Vaši načrti so zelo dobri, toda manjkala vam bodo finančna sredstva, da bi jih izpeljali. Nove odgovornosti. Srečne ure z drago osebo.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) V službi ali pri delu precejšnja napetost. Več takta in razumevanja. Večer bo prijeten. Prispela vam bo vest o dobrem prijatelju.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Ponujajo vam sodelovanje. Dobro premislite, preden to sprejmete, posebno ko gre za komaj poznane ljudi.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Uspeli boste, če boste delali z ljudmi, ki se na stvar spoznajo, kajti sicer vam bo šlo vse narobe. Zadovoljstvo v ljubezni.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Nepričakovane ponudbe, ki se bodo odražale v novih poslovnih stikih. Če dvomite v ljubezen nekoga, skušajte stvar razčistiti ali odnose prekiniti.

Goriško-beneški dnevnik

Nadvse napeto stanje po 40 dneh stavke uradnikov

Policijske in karabinjerske solzilne bombe nad stavkajoče uradnike in delavce CRDA v Tržiču

Demonstranti so državno cesto v smeri proti Trstu prekrili s kamenjem v dolžini kakšnih 30 metrov, da je bil promet prekinjen za eno uro - Odgovornost vlade za neuspeh rimskih pogajanj z Intersindom

Napadi policije in karabinjerjev, metanje solzilnih bomb in kamenja, udarjanje s pendreki, premiki številne množice oboroženih sil, ladjedelniških delavcev in uradnikov ter nasilna ukinitev prometa na državni cesti, ki pelje v Trst, vse to je dajalo včerajšnjemu dopoldnevu v Tržiču nevsakdanjo, vendar pa zelo zgovorno sliko nadvse napetega stanja med demonstranti in policijskimi ter karabinjerskimi silami.

Zakaj se je včerajšnje dopoldne v nekoliko manjši meri ponovilo vse tisto, kar se je zgodilo v Tržiču lanskega 2. marca? Zakaj so delavci in uradniki izpostavljali svoje življenje v spopadih s silami miru in reda?

Odgovor je zelo preprost in velja tako za 2. marec 1961 kakor za 25. januar 1962: delavci in uradniki CRDA zahtevajo zboljšanje svojih prejemkov, da bi lahko živeli dostojneje, kot živijo ob sedanjih plačah.

Včerajšnja demonstracija se je začela povsem nepričakovano in je presenetila same policijske in karabinjerske sile. Sindikalne organizacije uradnikov CGIL, CISL in UIL so proglasile stavko in demonstracijo uradnikov, medtem ko sta FIOM in UIL proglasili stavko delavcev, ki že skoraj 40 dni, kolikor traja stavka uradnikov in prednjih delavcev, prejemajo manjše prejemke, ker ne morejo opravljati akordnega dela.

Ze ob 6. uri so bili delavci pred ladjedelnico, ob 8. uri pa so pričeli s stavko. Sestavili so dolg sprevod in krenili na Trg republike, kjer se je prav kmalu zbralo okoli 3.000 delavcev in uradnikov. Pokrajinski tajnik Delavske zbornice Fulvio Bergomas, ki je prisostvoval neuspelim pogajanjem v Rimu med predstavniki sindikalnih organizacij in osrednjim odborom Intersinda, je govoril o poteku pogajanj in o krivdi, ki pada na vlado, da se pogajanja niso zaključila z uspehom. Bergomas je dejal, da je Intersind odvisen od Fincantieri, Fincantieri pa od ministrstva za državne udeležbe. Oba organa sta neposredno odvisna od ministrstva za državne udeležbe, zaradi tega vsako stališče, ki ga zavzame Intersind v Rimu, nujno izraža stališče ministra, odnosno vlade. Negativno stališče do zahtev sindikalistov, ki ga je izvedlo vodstvo Intersinda, izraža negativno stališče vlade do zahtev uradnikov, naj se jim zboljšajo njihove plače. Spor, ki je nastal v zvezi z uradniki CRDA, presega sindikalne meje in ima že politični značaj.

S Trga republike so se zborovalci v sprevodu odpravili v smeri proti Trstu in se zasidrali na državni cesti štev. 14. V razmeroma kratkem času so nanjo nanesli velike količine materiala, ki ga je vse polno na kraškem terenu, po katerem je speljana cesta, tako da je bila v dolžini kakšnih 30 metrov in v višini 30 cm prekrita s kraškimi skalami. Kdorkoli je z vozilom prihajal iz Trsta, je moral zavoziti na državno cesto po Dolu, da je lahko nadaljeval pot v ostale kraje goriške in videmske pokrajine, tisti pa, ki so bili namenjeni v Trst, so se morali ustaviti za kakšno uro, da so policijske in karabinjerske sile po predhodnih juriših na postojanke delavcev in uradnikov zasedle zabarikadirani del ceste in kamenje odstranile.

To akcijo so udarni policijski oddelki izvedli na skrajno surov način. Poveljniki so si nadeli trobojnico in se ob zvokih trobente pognali na čelu udarnih oddelkov proti demonstrantom. V napadu so začeli metati solzilne bombe, ki so v kratkem času povsem zadimile področje. Ko so pritisnili tudi karabinjerji, so se demonstranti razšli na obe strani ceste, v borov nasad, kjer so solzilne bombe povzročile požar, ki bi se lahko zelo razširil, če ne bi takoj prihiteli gasilci in ga pogasili.

Demonstranti so se vrnili na Trg republike, kjer je bilo še nekaj manjših spopadov, nakar so se razšli. Policija je aretirala 6 oseb, ki jih je pozneje izpustila.

Eksplozije teh bomb in plini, ki jih je veter zanesel v mestno središče, so ustvarili med meščanstvom hudo zaskrbljenost za usodo svojcev, ki so odšli na ulice izpostavljat se napadom, da bi dopovedali pristojnim oblastem, predvsem pa sami rimski vladi, kako pravična je borba uradnikov, ki so doslej stavkali že 300 delovnih ur, da bi dosegli priznanje svojih zahtev po višjih prejemkih, in kako utemeljena je akcija delavcev, ki že 40. dan prejemajo vsak dan kakšnih 900 do 1.000 lir manjši zaslužek, kot ga normalno prejemajo med opravljanjem akordnega dela.

Včerajšnja demonstracija, ki je znova podčrtala trdno solidarnost med uradniki in delavci, je najboljši dokaz, da rimska vlada, in po njenih navodilih tudi podrejeni organi, ne bo mogla v nedogled trmasto vztrajati na svojem nepopustljivem stališču in da bo morala, odnosno bi že morala, zakaj v 40 dneh stavke je ladjedelnica in vse tržiško gospodarstvo utrpelo hude izgube, sprejeti zahteve uradnikov vseh sindikalnih struj.

Stavka profesorjev uspela

Splošna stavka srednješolskih profesorjev je včeraj tudi na Goriškem popolnoma uspela in je stavkalo nad 90 odstotkov profesorjev.

Dopoldne so stavkajoči imeli zborovanje v dvorani «Petrarca» v Gorici, kjer sta jim dve sindikalistki govorili o sindikalni borbi kategorije šolnikov in o dosedanjih uspehih te borbe.

—«»—

Iztirjenje vlaka pri Moši

Včeraj dopoldne so zopet vzpostavili promet na železniški progi Gorica-Videm, kjer je v sredo zvečer prišlo do iztirjenja električne lokomotive blizu Moše.

Preiskovalna komisija je prišla do zaključka, da se je vlak iztiril na križišču takoj izven postaje zaradi pomote kretničarja. Pri iztirjenju na srečo ni bil poškodovan nihče izmed potnikov in uslužbencev.

Odmev nesreče v Podgori

Odložena razprava proti šoferju ki je do smrti povozil Kožlina

Preteklo sredo popoldne bi morala biti pred goriškim okrožnim sodiščem razprava proti 47-letnemu šoferju Viljemu Lozeju iz Zagraja, ki je novembra 1960 s traktorjem do smrti povozil 72-letnega Jožefa Kožlina iz Podgore, Ul. Monte Calvario 38. Razpravo so odložili na 1. februar, ker je bil zastopnik civilne stranke v sredo zadržan in se je ni mogel udeležiti.

Do tragične nesreče je prišlo v petek 18. novembra 1960 v Ul. Cuneo v bližini hiš štev. 14 in 16, kjer je Lozej prehitel s svojim vozilom Kožlina, ki je hodil ob svojem volu. Lozejevo vozilo je moža zadelo in ga potisnilo pod kolesje, ki mu je šlo preko glave in mu jo zdrobilo, da je bil na mestu mrtev. Nesreča je takrat pretresla vso Podgor, saj so vsi poznali Kožlina, ki je bil priljubljen mož in zaveden Slovenec. Zato vaščani z zanimanjem sledijo tudi sodni razpravi.

—«»—

Občni zbor SPD

Preteklo sredo zvečer je imel odbor Slovenskega planinskega društva v Gorici svojo redno sejo, na kateri so določili, da se bo vršil redni letni občni zbor društva v nedeljo, 4. februarja ob 10. uri dopoldne, v prostorih gostilne «Pri zvezdi» na Antonovem trgu v Gorici.

Na seji je bilo med drugim sklenjeno, da bo društvo priredilo po občnem zboru izlet za smučarje, če bodo takrat dobre snežne razmere. Odborniki so se pogovorili tudi o vseh podrobnostih v zvezi s pripravo bližnjega občnega zbora.

—«»—

Prispevki v korist oškodovancev v Dalmaciji

Objavljamo nadaljnji seznam prispevkov, ki so jih dobrotniki prinesli na sedež Slovenske prosvetne zveze v korist ponesrečencev v Dalmaciji:

Marija Bogataj - Gorica 1.000 lir, Jožef Gorkič - Gorica 500, Viktor Vižintin - Pevma 1.000, Andrej Jarc - Doberdob, Goriška 13, 1.000, Bernard Bratož - Gorica 500, Stanko Medvešček - Gorica 500, Slovensko planinsko društvo - Gorica 2.000, Livija Vilčič - Standrež 1.000, družina Bregant - Podgora 1.000, Alojz Cej - Gorica 1.000, Karel Cernic - Doberdob, Rimska 5, 500, Viljem Nanut - Standrež 1.000, Slavko Rebec - Gorica 1.000 lir.

—«»—

Ženska padla v kopalnici in si zlomila zapestje

Ob 15. uri so pripeljali v civilno bolnišnico, kjer so jo pridržali na zdravljenju, 78-letno Ano Nigh, ki stanuje v domu onemoglih v Ločniku. Ženska je prejšnji večer padla v kopalnici in si zlomila desno zapestje.

—«»—

Nobenega sledu za tistimi, ki so odložili bombe pri Ribiju

Včeraj je posebni oddelek, ki je prišel iz Vidma, odstranil ročne bombe, ki so jih našli za Ribijevo garažo v Gorici, na kraju, kamor navadno nihče ne zahaja. Kvestura je poizvedovala, kdo je tja odložil orožje, pa doslej še ni ničesar odkrila.

Goriški kvesturi dodali dva policaja v krilih

Ženski bosta imeli opravka z mladoletniki in ženskami

Z včerajšnjim dnem je tudi goriška kvestura izpopolnila svoje vrste z dvema prikupnima pomočnicama, ki sta opravili štirimesečni tečaj pri višji policijski šoli v Rimu, s katerim sta se usposobili za posebne naloge na področju mladinske kriminalitete in kaznivih dejanj, ki so jih izvršile odnosno utrpele ženske.

Inšpektorica je 36-letna Claudia Santilli, doma iz Aquile, ki je diplomirala iz ekonomije in trgovinstva, njena sodelavka pa je 28-letna Franca Lancellotti iz pokrajine Macerata v Marcah.

V tečaju sta se, poleg juda naučili tudi marsikaj takšnega, kar jima bo olajšalo nadvse težavno delo z mladoletnimi paglavci in z ženskami, ki so zašle na stranska pota. Svoje delo bosta opravljali v civilu, da bi ne ustvarili nezaupanja, ki ga vzbuja uniforma pri vsakem človeku, posebno pa pri mladini.

Ob nastopu novega službenega mesta jima želimo obilo uspehov.

—«»—

Dober obisk četrtkovega sejma

Včeraj je bil na prostoru za Ljudskim vrtom v Gorici običajni četrtkov sejem, drugi v letošnjem letu. Po goriških ulicah smo zato opazili precej Jugoslovanov, ki so za to priliko prišli s propustnicami v mesto. Zlasti je bilo živo okrog pokritega trga in na njem, kjer so prodajali kokoši, maslo, jajca in drugo blago mestnim kupcem. To je namreč trenutno najboljši način, da pridejo do denarja za druge nakupe v Gorici, saj se jim dinarjev prav gotovo ne izplača menjati, ko pa je treba kar po dva za eno liro ali malo manj. Pod takimi pogoji se namreč tudi blago, ki ga ni v Novi Gorici, ne izplača kupovati.

Ekipa naraščajnikov iz Sovodenj, ki je v nedeljo igrala v Standležu proti Audaxu iz Gorice

od včeraj do danes

KINO

CORSO. 16.30: «Dvom», G. Cooper in D. Kerr, panoramski ameriški film, ki ga priporočamo, da ga gledate od začetka predstave.

VERDI. 16.00: «Razporoka na italijanski način», M. Mamastroianni in D. Rocca. Italijanski črnobeli film. Mladini pod 16. letom prepovedan.

VITTORIA. 17.15: «Velika cirkuška prireditev», Ester Williams, ameriški barvni film v cinemascopski tehniki.

CENTRALE. 17.15: «Počitnice v Srebrnem zalivu», A. Steel in V. Fabrizi. Barvni cinemascopski film, mladini pod 16. letom vstop prepovedan.

—«»—

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna CRISTOFOLETTI, Travnik 14, tel. 29-72.

—«»—

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo temperaturo 5,2 stopinje nad ničlo ob 15. uri, najnižja minus 3,4 stopinje ob 6. uri zjutraj. Povprečne dnevne vlage je bilo 90 odst.

Šport Šport Šport

Včeraj pred 5.000 gledalci v Beogradu

Jugoslavija - Italija 89:77 (42:30) v košarki

V nedeljo bo v Ljubljani drugo srečanje

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 25. — Pet tisoč gledalcev, ki je do zadnjega mesta napolnilo dvorano beograjskega velesejma, je danes prisostvovalo mednarodnemu košarkarskemu srečanju med reprezentancama Jugoslavije in Italije. Srečanje se je končalo z zasluženo zmago Jugoslavije 89:77 (42:30).

Jugoslovani so že v samem začetku izvedli ostre ofenzive, s katerimi so prišli v vodstvo. Tega so kljub protinapadom gostov obdržali do konca. Domačini so bili v stalni premoči in zmaga ni bila nikoli v dvomu. Od Jugoslovanov se je posebno izkazal kapetan reprezentance Daneu, ki je bil ves čas režiser vseh akcij in je velikokrat žel burne aplavze občinstva. Premoč jugoslovanskega moštva je prišla posebno do izraza ko so domačini igrali z najboljšo postavo. To je bilo razvidno tudi iz doseženih košev, ki so v najboljšem obdobju dosegli razliko 20 ali celo 24.

Italijanom je uspelo znižati razliko samo, ko so Jugoslovani zamenjali standardne igralce z rezervnimi. Sedem minut pred koncem srečanja je Jugoslavija vodila z 20 koši razlike. Za tem se je Italijanom posrečilo s požrtvovalno igro doseči v dveh minutah 9 zaporednih košev ter tako zmanjšati razliko.

V prvem delu tekme je bila igra Italijanov precej zmedena, kar so Jugoslovani izrabili in si nabrali precejšen naskok. Domačini so bili posebno točni pri osebnih metih. Šele v drugem polčasu so se Italijani popravili in so pokazali razmeroma lepo igro. V tem delu so dosegli 47 košev, medtem ko so si jih Jugoslovani nabrali 46.

Domačini so bili v vsakem pogledu boljši od gostov, ki so zaradi počasne igre razočarali občinstvo. Za zmago Jugoslavije sta najbolj zaslužna Daneu in neutrudljivi ter danes posebno razigrani Djerdja, medtem ko so od Italijanov zadovoljili Pieri, Lombardi in Vittori.

Po končanem srečanju je trener jugoslovanske reprezentance Nikolić izjavil, da je zadovoljen z zmago in tudi z igro tudi tistih igralcev, ki niso v najboljši formi. Istega mnenja je tudi Daneu, ki meni, da bo jugoslovanska reprezentanca igrala v nedeljo v Ljubljani bolje. Trener italijanskega moštva Paratore je priznal, da so Jugoslovani zasluženo zmagali, pa čeprav niso pokazali vseh zmožnosti. Italijani so bili boljši v obrambi, medtem ko so v napadu razočarali, kar je brez dvoma glavni razlog poraza. Isto je v glavnem potrdil tudi kapetan italijanskega moštva Pieri, ki je pripomnil, da so Jugoslovani še enkrat pokazali, da so res odlično moštvo.

Reprezentanci sta nastopili v sledečih postavah:

JUGOSLAVIJA: Daneu (18), Korač (34), Nikolić (3), Djukić (8), Djerdja (11), Petričević (5), Gordić (3), Dragojlović (7), Radović, Bojović.

ITALIJA: Pieri (11), Gavagnin (6), Vianello (4), Vittori (12), Lombardi (21), Orzali, Conti (2), Gatti (2), Bufalini (7), Magetti (2), Cescutti (6), Pellanera (4).

Sodila sta Doskočil (CSSR) in Katerinski (Bolgarija).

* * *

Danes zjutraj je predsednik Zveze za telesno vzgojo v Beogradu Djurić priredil sprejem italijanskim košarkarjem. Sprejema so se udeležili tudi člani jugoslovanske reprezentance.

—«»—

NOGOMET

6. maja letos Italija-Francija

PARIZ, 25. — Francoska nogometna zveza je javila, da je v glavnem sprejela vabilo FIGC za nogometno srečanje, ki bi moralo biti 6. maja v Italiji.

SMUČANJE

SAALBACH, 25. — Danes so se začele tekme za «Memorial Toni Mark». Med moškimi je v smuku zmagal Avstrijec Martin Burger, med ženskami pa Kanadčanka Nancy Green.

ODBOJKA

Odložena tekma Bor-Jesenice

Odbojkarsko srečanje ženskih ekip Bora in Jesenic je odloženo na kasnejši datum. To pa zaradi dejstva, da Jeseničanke niso dobile pravočasno vstopnega vizuma.

Pogoj za vizum je bilo cepljenje proti kozam, zaradi česar gostinje niso mogle pravočasno urediti vse potrebno, da bi bile lahko jutri v Trstu in vrhu tega še sposobne za nastop. Zaradi tega je vodstvo Bora sporazumno z voditelji jeseniške ekipe sklenilo predložiti toliko pričakovani dvoboj za nedoločen čas.

—«»—

V Milanu 7. marca

Charnley-Campari za evropski naslov

LONDON, 25. — Prokurator evropskega prvaka lahke kategorije Davea Charnleya je danes izjavil, da bo Anglež gotovo branil svoj naslov v dvoboju, ki bo 7. marca v Milanu z Italijanom Giordanom Camparijem.

SŽ BOR

ATLETSKI ODSEK

javlja, da bodo od 27. t. m. dalje redni treningi ob sobotah ob 15. uri.

V nevarnosti svetovno prvenstvo v štirisedežnem bobu

Zaradi premehke proge namesto 4 samo 2 vožnji

Tudi med včerajšnjim treningom Schellejeva posadka najhitrejša

GARMISCH PARTENKIRCHEN, 25. — Zaradi neugodnih vremenskih razmer oziroma pretoplega vremena obstaja možnost, da se stopijo ledene plošče proge za tekmovanje v bobu. Zato so danes skrčili na minimum poskusne vožnje s štirisedežnimi bobi. Posadke se namreč pripravljajo za svetovno prvenstvo, ki bo v soboto in nedeljo. Danes so že začeli misliti na odložitev, a kasneje je prireditveni odbor sklenil, da bo vseeno izvedel tekmovanje pa čeprav v skrčenem obsegu. Namesto štirih bosta samo dve vožnji in to ker je 1600 m dolga proga s 16 zavoji utrpela tako zaradi pretoplega vetra kot zaradi treningov precejšnjo škodo. Prva vožnja za svetovni naslov bo v soboto, druga pa v nedeljo. Prireditelji so že izžrebali startne številke. Tekmovanje bo zato poteklo po sledečem vrstnem redu:

1. Švedska (Gunnar AHS)
2. ZDA (Loyd Johnson)
3. Nemčija II. (Hans Roesch)
4. Švica II. (Jean Wicky)
5. Vel. Britanija II. (Bill Mc Cowen)
6. Kanada I. (John Emery)
7. Avstrija I. (Erwin Thaler)
8. Vel. Britanija I. (Tony Nash)
9. Italija II. (Rinaldo Ruatti)
10. Romunija (Henri Enea)
11. Nemčija I. (Franz Schelle)
12. Avstrija II. (Franz Isser)
13. Italija I. (Sergio Zardini)
14. Kanada II. (Lemont Gordon)
15. Švica I. (Paul Truetsch)

Med današnjim treningom je bil Nemec Schelle ponovno najhitrejši s svojo posadko, medtem ko je Italijan Ruatti zasedel tretje mesto. Prva italijanska posadka, ki jo vodi Zardini pa je dosegla slab čas in se je uvrstila šele na osmo mesto. Rezultati današnjih treningov so sledeči:

1. Nemčija I. (Schelle) 1'15"39
2. Nemč. II. (Roesch) 1'15"98
3. Italija II. (Ruatti) 1'16"93
4. Velika Britanija I. (Mc Cowen) 1'18"02
5. Nemčija III. (Butz) 1'18"39
6. Kanada I. (Emery) 1'18"48
7. Vel. Britanija II. (Nash) 1'19"01
8. Italija I. (Zardini) 1'20"08

itd.

V soboto in v nedeljo preizkušnje na snegu

Smučarji v Cortini smučarke v Gardeni

Tekmovalo se bo v smuku in slalomu

CORTINA D'AMPEZZO, 25. — V Ampeški dolini so bili zadnji treningi pred sobotnim in nedeljskim tekmovanjem najboljših smučarjev Evrope, ki bodo zadnjič preizkusili svoje sile za nastop na svetovnem prvenstvu v Chamonixu. Vreme sicer ni bilo idealno: nebo je bilo sivo in tu pa tam je nova snežna odeja prekrila začrtano progo.

Na sporedu so tekme za pokal «Ilio Colli» v smuku in za pokal «Duca d'Aosta» v slalomu. Tekmovanje v smuku bo na olimpijski progi na pobočju Tofane. Ta 3.528 m dolga proga z 985 m višinske razlike spada med najbolj težke v Evropi. Na tej sta se najbolj izkazala Avstrijec Toni Sailer, ki je zmagal 1959. leta in Francoz Gaston Perrot, ki je lani dosegel nov rekord proge.

V slalomu pa bodo tekmovali na olimpijski progi Cola Druscié. Tu so pripravili dve različni progi z 70 vrati. Obe so sestavili tako, da lahko do kraja izkoristijo stilistične in borbene zmožnosti tekmovalcev.

V Cortini so že zbrani najboljši tekmovalci iz 20 držav, med katerimi so tudi smučarji Argentine, Cila in Kitajske. Borba za prva mesta pa bo potekala zelo verjetno med Avstrijci, Francozi, Švicarji in Nemci. Francozi bodo nastopili s Perillatom, Duvillardom in z mladim Killyjem, medtem ko bodo avstrijske barve branili Schranz, Nenning in Messner, švicarske Forrer, Schmidt in Stern, nemške pa Bogner in Leitner.

V Italijanskih krogih upajo predvsem na uspeh mladih posebno v slalomu. Pozornosti so usmerjene v De Nicolòja in Senonerja, medtem ko je najboljši italijanski predstavnik v tej kategoriji Bruno Alberti še vedno bolan, zaradi česar zelo verjetno ne bo mogel nastopiti na domačih smučiščih.

* * *

BOCEN, 25. — Medtem ko bodo smučarji nastopili v Cortini, bodo smučarke imele pregled svojih sil v Val Gardeni, kjer bo v soboto in nedeljo tekmovanje v smuku in slalomu za pokal «Treh ledinskih občin».

Čeprav so nekatere odlične smučarke odpovedale udeležbo, se je za tekmovanje prijavilo preko 70 predstavnic 13 držav, ki se bodo borile za prva mesta na progah Ciampinoja in Piza Ronceja.

Avstrija, ki je svoje že preizkušene smučarke zadrzala doma, da bi se odpočile, bo poslala v borbo svoje mlajše sile in še posebno Granderjevo in Zimmermannovo, medtem ko bodo Francijo zastopale sestre Leduc in Dusonchetova, ki je zmagala v San Martinu di Castrozza. Hennernbergova in Bruscherjeva bosta predstavljali Nemčijo, za ZDA pa bo nastopila presenetljiva Mejersova.

Italijanska ekipa, ki bo nastopila v popolni zasedbi, ima precejšnje upanje na uspeh. Od Italijank imata Riva in Schirova največ možnosti za končno zmago.

Danes so smučarke trenirale na progi št 4 Ciampinoja, ki je posebno proti koncu izredno hitra in polna ovir. Tudi tu je nebo oblačno ter kaže, da bo v prihodnjih urah zapadel nov sneg.

—«»—

Za evropski naslov

Fortunato Manca Loiev nasprotnik

PARIZ, 25. — «European Boxing Union» je danes izbrala dva izzivača za evropska naslova srednjelahke in srednje kategorije. Sedanjemu prvaku srednjelahke kategorije Duiliu Loiu so določili za tekmeca Italijana Fortunata Manco, nasprotnik prvaka srednje kategorije McCormaka pa bo Madžar Lazslo Papp. Angležu bodo izrecno dovolili, da bo svoj naslov stavil še prej na razpolago v dvoboju z Dancem Crisom Christensenom.

Loiev trener Steve Klaus je izjavil, da je zadovoljen z izbiro Italijana za Loievega nasprotnika. Vseeno pa je pripomnil, da Manca ne bo resna ovira sedanjemu prvaku, ki je pripravljen nastopati kjerkoli. Nastopil bo seveda v kraju, kjer mu bodo prireditelji največ ponudili. Po možnosti bi moral biti dvoboj aprila meseca, ker je tedaj možna organizacija na odprtem prostoru.

KOŠARKA

ANTWERPEN, 25. — V prvi tekmi osmine finala za pokal evropskih prvakov v košarki je belgijski državni prvak Antwerpen premagal francoskega Alsace 87:61.

WILLIAM SAROYAN

NAŠI MALI RJAVI BRATJE S FILIPINOV

«Še misliti si ne moreš, da bi kdaj videl Filipinca, ki bi tehtal dve sto petdeset funtov. Te teže ne dosežejo zlepa, če pa jo kdo doseže, potem, bratec, pazi se ga! Nevaren je kakor potres ali orkan. Mislim, da sem bil najboljši prijatelj, kar jih je Ramon Universale sploh imel na svetu, menim pa, da sem sploh vedel, kakšno mi lahko zagode v prihodnjem trenutku, posebno še pri rokoborbi? Še malo nisem slutil. Sedel sem stalno v majhni pisarni na Columbusovi aveniji in sem se ubijal od jutra do večera z njim. On sploh ni maral izgubiti. Bil je največja, najbolj trmasta divja gorila, kar jih je bilo kdaj prišlo iz džungle v svet. Edina razlika med njim in divjo zverjo v zverinjaku je bila ta, da je on znal govoriti. In, fant, *kako* ti je znal govoriti! Perfektno angleško. ‚Ti ne razumeš,' je stalno ponavljal, ‚ti sploh ničesar ne razumeš.'»

«Ramon Universale?» sem vprašal. «Nikoli še nisem slišal nič o njem.»

«Nikdar slišal o njem?» se je začudil. «O, Jimmyju Londosu ali o Wuergerju Lewisu pa si? Ali vsaj o Dempseyu? No, in tale fant je bil vsaj toliko vreden kakor vsi ti silaki skupaj. Da o Firbu sploh ne govorim. Kje, za vraga, pa si bil pred dvema letoma?»

«Prav tu v Friscu,» sem odvrnil.

«Torej prav tako kakor Universale,» je rekel. «Kaj pa si, vraga, delal? Si se mar zaril v zemljo ko krt? Nisi bral nobenega časopisa? Se ne spominjaš njegove slike na prvih straneh vseh listov, dan potem, ko je pometel s šestimi policaji, s športnim sodnikom, z dvema markerjema in tremi reporterji?»

«Ne,» sem rekel, «ne morem se spomniti. Kdo pa je zmagal?»

«Kdo da je zmagal? Universale vendar. Kdo pa drug? Moje kite na levi nogi so bile še tri tedne po tej dogodivščini vse skrotovičene. Srce bi mu bilo skoraj počilo. Trdil je, da ni vedel, da sem bil to jaz. Menil je, da je bil kak sovražnik njegovega rodu. Prepričan je bil, da vsakdo v Friscu sovraži njegov rod. ‚Tom,' mi je rekel, ‚le zakaj se nisi držal bolj ob strani? Kdo pa more zahtevati od tebe, da se vmešaš, ko sem besen?' Rekel sem mu, da sem moral to storiti, da bi ga obvaroval ječe.»

«Zakaj pa?» sem vprašal.

«Bil sem njegov manažer. Zato nikakor nisem smel dopustiti, da premlati vse te ugledne meščane, ne da bi ga vsaj skušal pomiriti. Ljudje so smatrali to za najlepšo borbo v zgodovini rokoborbe. To edino ga je obvarovalo ječe. Množica je kar drgetala od nestrpnosti, ko je na borišču drugega za drugim mikastil in ni hotel oditi. Stal je sredi ringa in sploh ni maral ven. Zavladala je strašna napetost. Podoba je bila, da nekak pobesnel velikan izziva ves svet. To pa privlači ljudi, ki prihajajo k rokoborbam.»

«Kaj pa je bilo, da je povzročilo tak polom?» sem vprašal.

«Kaj da je bilo?» je rekel. «Meniš menda, kdo? Nič ni bilo. Bil je Universale. Med nami je bilo domenjeno, da izgubi borbo z Vasilijem Ivanovičem, z ruskim drobilcem kamenja, čeprav tudi Vasilij ni bil ravno pezde'. Vasilij je bil vražji silak, toda Universale bi ga bil lahko kateri koli dan v tednu v treh minutah položil. Z Vasilijevim manažerjem sva se natančno domenila, kako naj borba poteka, toda mojega. Universala tedaj še nisem dodobra poznal. Se pomisliti ni maral, da bi borbo izgubil. Ne, kaj takega sploh ni mogel razumeti. Pripravil sem mu pet tekem in vsakikrat je z lahkoto zmagal, ker pač ni bilo domenjeno, kdo naj zmaga. To pa je bila zanj prva velika tekma, seveda le navidezna. Štiri dni zaporedoma je sitnaril zaradi te borbe v uradu. ‚Tom' je mencal, ‚nikakor se ne maram boriti z Rusom, če moram borbo izgubiti. Fanta položim lahko na tla v treh minutah.' To ni bilo zame nič novega. Ni treba, da bi mi pripovedoval, toda šport ima svoja pravila in, če nočeš od gladu crkniti, se moraš pač ravnati po športnih običajih. Universale bi lahko opravil s komer koli na svetu v treh minutah, toda za to ne gre. Biti mora predpisana borba. Ljudje si želijo, da močnejši izgubi. Štiri dni sem se z njim ujedal, pa še potem mi ni bilo jasno, kako se bo obnesel. Mislim, da še sam ni vedel. Hotel je menda počakati, da bo z ruskim drobilcem kamenja v ringu in se bo šela tam dokončno odločil. Pustiti bi moral, da bi ga Rus spravil na tla, najprej po enajstih minutah, nato pa spet po sedmih. Lepo. Prvič se je pustil spraviti na tla po sedeminštiridesetih minutah. In v teh sedeminštiridesetih minutah bi bil Rusa skoraj ugonobil. Potem se je mirno ulegel na hrbet in Vasilij se je kobalil po njem in je skušal ostro zaigrati. To je bila prva runda. Sledili sta ji še dve. Tako. Ko je začela druga runda, ni pazil Rus, ki je vedel, da mora tako ali tako zmagati, preveč na svoje prijeme, tako da je spravil Universaleja v bes in Universale ga je v sedmih minutah položil na tla. Odrevenel sem od strahu, in ko sem prišel k Universaleju v garderobo, mi je bilo koj jasno, da je vse zgubljeno.

Kadil je cigaro. ‚Tom,' mi je rekel, ‚ti ne razumeš, ti sploh ničesar ne razumeš.'

‚Kaj pa je s tabo?' sem ga vprašal.

‚Ta ruski bedak se smatra za lomilca reber,' je rekel. ‚Meni, da se z mano lahko igra.'

‚Ne,' sem mu rekel, ‚motiš se, Ramon. On prav dobro ve, da ga lahko v treh minutah položiš.'

‚Ti ne razumeš,' je rekel, ‚ti prav nič ne veš, kako je z mano v ringu. To ni tako kot tu, ko midva takole kramljava. Če se začne na lepem domišljevati, da je boljši od mene, potem mu moram pač dokazati, da se moti. Potem ga moram premikastiti.'

‚Ne bodi tak, Universale,' sem ga prosil. ‚Izgubi to borbo, da zasluživa pri revanži več denarja.'

‚Ne potrebujem več denarja,' je dejal.

‚Čuj, Universale,' sem mu dejal, ‚kdo te je v Salinasu izbrskal z grahovih leh, te pripeljal v Frisco in napravil iz tebe velikega borca? To sem bil menda jaz, ne? Prav. Zdaj se mi pa moraš oddolžiti ti. Naredi mi no, to malo uslugo. Ti moraš v tekmi z Vasilijem Ivanovičem izgubiti, zakaj, če zmagaš, je najinega športa za vselej konec. Ni ga menažerja v deželi, ki bi ti dal še kako priliko za borbo.'

‚Zakaj?' je vprašal. ‚Vsakega njihovega borca lahko zrušim, čemu naj bi se potem njim na ljubo postavljal na hrbet?'

‚No,' sem rekel, ‚tako se pač bijejo borbe in midva se morava držati pravil.'

Medtem se je bilo treba vrniti v ring. Ljudje so že nestrpno vpili, naj se boj nadaljuje, posebno še mali Filipinci — nobeden težji od sto deset funtov — vsi v vijoličastih, rdečih in zelenih majicah z dolgimi cigarami. Bilo jih je morda tisoč, a zdelo se je, da jih je milijon. Vsi so stavili na Universalejevo zmago, jaz, Vasilijev menažer, nekaj policajev, sodnik, oba markerja in trije reporterji pa na njegov poraz.

Najprej si je Universale vtepel v glavo, da vrže Vasilija čez vrvi in Vasilij se je neprestano drgnil po bulah, javkal in se oziral po nas, da bi zvedel, zakaj gre vse tako narobe. Trikrat ga je vrgel Universale iz ringa, tedaj pa se je zdelo sodniku Dialmondu Gatesu že vse preneumno. Menil je, da je že skrajni čas, da se ta bedasta borba zaključi. Vasilij se je ob napadu naglo umaknil v stran in Universale je padel na hrbet. Brž je že spet vstajal, z eno roko je grabil Vasilija za nos, oči, ušesa in lase, z drugo pa ga je tiščal kakor s kleščami za noge in se pripravljal, da ga spet vrže iz ringa, tedaj pa je Diamond potrepljal Vasilija po hrbtu in ga proglasil za zmagovalca. Jasno je bilo, da je bilo to edino, kar se je še dalo storiti, in vendar — tudi to je bilo narobe. Universale je treščil iz ringa najprej Vasilija, za njim še Diamonda Gatesa. Potem so prileteli noter trije natrkani reporterji in Universale jih je sunil ven, nato so vdrli v ring policaji in kolikor jih ni mogel pometati iz ringa, jih je treščil na tla, potem sem pritekel jaz, toda še deset minut ni minilo in že sem priletel daleč dol v deseto vrsto Harryju Wytheju v naročje. Ko sem si nekoliko opomogel, je stal Universale sam tam sredi ringa in se postavil vsemu svetu po robu. Med gledalci je zavladala brezglava zmešnjava.

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6-II. TELEFON 93-808 IN 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA GORICA: Ulica S. Pellico 1-II. Tel. 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Tel. št. 37-338 — NAROČNINA: mesečna 650 lir. — Vnaprej: četrtletna 1800 lir, polletna 3500 lir, celoletna 6400 lir — FLRJ: v tednu 20 din, mesečno 420 din — Nedeljska: posamezna 40 din, letno 1920 din, polletno 960 din, četrtletno 480 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za FLRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stritarjeva ulica 3-I, telef. 21-928, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 600-14/3-375 — OGLASI: Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 80, finančno-upravni 120, osmrtnice 90 lir. — Mali oglasi 30 lir beseda — Vsi oglasi se naročajo pri upravi. — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst